Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Queens Apskrity $8.00
KOPIJA 5c
PRICE 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVE—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States,
110-12 Atlantic Ave.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. VIrginia 9-1827-1828

No. 226 ★ ★ ★ Richmond Hill 19, N. Y., Šeštad., Lapkr.-Nov. 25, 1950 ★ ★ ★ Metai XL. Dienraščio XXXII.

Kvislas

Kas negalima kunigui?
Kaip žuvis be vandens.
Vilnius ir Klaipėda.
Režisoriaus vaidmuo.
Greitai nusinešios.
Rašo A. BIMBA

Kriaučius gali tapti šiaučiumi.

Inžinierius gali tapti farmeriu.

Profesorius gali tapti gatvešlaviu.

Angliakasis gali tapti kunigu.

Taip gyvenime dažnai pasitaiko ir niekas dėlei to nealasavoja.

Bet tegu kunigas numeta sutoną ir nueina anglį kasti, arba gatvešlaviu tampa! Jau blogai, jau trivoga, jau pavojus, jau baisi revoliucija!

O Lietuvoje ir šiaip liaudiškosios demokratijos šalyse dažnai taip pasitaiko. Kunigai šimtais pakeičia savo amatą, atsisako mulkinti žmones prietarais, nusprendžia tapti gerais, visuomenei naudingais žmonėmis.

★

Tokio "baisaus" dalyko negali įsivaizduoti mūsų ne tik klerikalinė, bet ir menševikiška spauda. Argi galimas daiktas, kad geruoju, savanoriškai, perkratinėjęs savo sąžinę, kunigas mestų kunigystę ir nueitų prakaitu savo kaktos duoną užsidirbti?!

Tik "velnio apsėstas" arba "bolševikų teroro sukaneveiktas" kunigėlis gali prie tokios "nedorybės" dasileisti. Jokiu būdu negali "sveiko proto žmogus" geruoju iš kunigiško rojaus persikelti į gana sunkų ir šiurkštų darbininko gyvenimą.

Taip galvoja, rašo ir gieda šiandien mūsų kunigai, prelatai ir jų pasaulietiškieji gramafonai.

★

Prezidentas Trumanas sako, kad visą Tito režimą Jugoslavijos žmonės išmes į padanges, jeigu nebus sustiprintas Amerikos doleriais. Kaip žuvis be vandens, taip titoistai užtrokštų be mūsų dolerių.

Tas tik parodo, kur nudardėjo Jugoslavijos vadovybė. Visi revoliucijos laimėjimai palaidoti ir pamiršti.

★

Pabėgėliai lenkai niekados nesutiksią Vilnių atiduoti Lietuvai. Pabėgėliai vokiečiai niekados nepripažinsią Klaipėdos Lietuvai.

Lenkai tapo Vilniaus "laisvintojais", vokiečiai — Klaipėdos.

Kam su jais pyktis arba juos už tai barti: argi mes lietuvių tarpe neturime panašių Vilniaus ir Klaipėdos "laisvintojų?" Jie dar lakamnesni: jie norėtų visą Lietuvą "išlaisvinti" iš Lietuvos žmonių.

Susiraminimą randame tik tame, kad jų visos pastangos prasideda ir pasibaigia tik liežuviais.

★

Aną dieną per radiją viena sena, įgudus artistė, kalbėdama apie George Bernard Shaw kūrybą, labai gražią pastabą padarė režisoriams. Labai blogai, sako, kai režisorius ir pirštais, ir ranka, ir veidu, ir pečiais, ir akimis ir žodžiais rodo aktoriui, kaip jis turi atlikti jam pavestą rolę.

Rezultatas būna, girdi, toks, kad mes scenoje matome ne grupę žmonių su skirtingais judėjimais, būdais, polinkiais, bet kelioliką "režisoriukų." Visi jie vienodai nutašyti ir nuabliuoti.

★

Režisoriaus vaidmuo, sakė ta gudri artistė, yra tik padėti aktoriui suprasti jam pavestą rolę, įsigilinti į charakterį. Paskui viskas kita jau turi priklausyti nuo paties aktoriaus. Tegu jis rankomis mosikuoja, kaip jis nori, tegul raukosi arba šaiposi, kaip jis išmano, pečiais trauko, kaip gali, kalbą savo balsu, vaikštinėja savo kojomis, o ne režisoriaus balsu, ne režisoriaus kojomis.

★

Labai puiku, kad Jungtinės Tautos paskyrė gruodžio 10 speciale žmogaus Teisių Diena. Pavojus yra tik tame, kad ta frazė "žmogaus teisės" gali labai greitai nusinešioti. Daugiausia apie tas teises kalba tie, kurie jas tepripažįsta sau.

AMERIKONAI PRADĖJO VISUOTINĄ OFENSYVĄ ŠIAURINĖJ KOREJOJ

Jankių komandieriai tikisi užbaigt karą iki kalėdų

Koreja, lapkr. 24. — Amerikonai ir jų talkininkai pradėjo visuotiną ofensyvą prieš Šiaurinės Korėjos liaudininkus. Per dieną jie pasivarė 6 iki 10 mylių pirmyn įvairiose fronto dalyse, kaip skelbia jankių oficieriai.

Ofensyvui pradėti atlėkė pats generolas MacArthuras iš Japonijos, kur jis vėl greitai sugrįžo. Amerikonų komandieriai tikisi užbaigti karą iki kalėdų.

Ofensyve dalyvauja 100,000 amerikonų, anglų, turkų, filipinų ir kt. Jų veiksmus ištisame fronte pridengia šimtai bombanešių ir greitųjų lėktuvų.

Amerikonai, užimdami Hyesandžin miestą prie Yalu upės, yra pasiekę sieną tarp Šiaurinės Korejos ir Mandžūrijos.

Kiti jankių armijos pulkai kariauja iš pozicijų už 40 iki 60 mylių į pietus nuo Mandžūrijos rubežiaus.

ŠIAURINĖS KOREJOS PRANEŠIMAI

Maskva. — Šiaurinės Korejos liaudininkų radijas sakė:

Liaudies Armija visose fronto dalyse kovojo prieš amerikonus ir jų talkininkus, Pietinės Korejos tautininkus.

Vietnamo liaudininkai plačiai muša francūzus

Saigon, Indo - Kina. — Vietnamo liaudininkai puola francūzų tvirtoves už kelių mylių nuo Hanoi didmiesčio.

Kiti liaudininkų jungtiniai atakuoja francūzus į pietų vakarus nuo Moncay uosto, kuris liaudininkų užimtas.

Francūzų komandieriai naudoja 150,000 savo armijos prieš liaudininkus, bet šaukiasi vis daugiau kariuomenės. Kartu jie prašo naujos karinės paramos iš Amerikos ir Anglijos.

Francūzų gauti iš Amerikos lėktuvai vis plačiau bombarduoja ir apšaudo liaudininkus.

Albanija sako, amerikonai yra Tito viešpačiai

London.— Albanijos liaudies respublikos radijas sakė:

— Jugoslavijos Tito valdžia seka fašistinę politiką, kurią padiktuoja Titui jo viešpačiai, Amerikos ir Anglijos imperialistai. Tai todėl Jugoslavija uždarė Albanijos atstovybę ir faktinai sutraukė diplomatijos ryšius su Albanija.

Paryžius. — Mirė prof. Jean Hyacinthe Vincent, 87 metų amžiaus, išgarsėjęs specialistas kovoj prieš šiltines (karštines).

Čiangas areštuoja ir šaudo savo generolus

Formoza. — Čiang Kaišeko kinų tautininkų valdžia Formozoje neseniai sušaudė kelis savo generolus už pritarimą Kinijos liaudies respublikai.

Dabar čiangininkai areštavo generolą Lu Šao-weną, vieną pulkininką, du kitus karininkus, vieną karinio laivyno raštininką ir vieną biznierių. Kaltina juos kaip Kinijos liaudininkų šnipus. Jiems taip pat gręsia sušaudymas.

Italijos valdžia sulaiko gazoliną iš Rumunijos

Roma. — Italijos valdžia per pastarąsias 7 savaites sulaikė 175,000 galionų gazolino, įgabento iš Rumunijos. Pasakoja, kad rumunų komunistai gal skiria Italijos komunistams gautinus už tą gazolina pinigus. Rumunija yra liaudiška respublika.

Italija perka iš amerikonų ir anglų beveik visą reikalingą jai žibalą ir gazoliną.

TURKIJA DUODA AMERIKAI BAZES UŽ $12,-500,000

Athenai. — Pranešama, kad Jungtinės Valstijos suteikė Turkijai 12 milionų, 500 tūkstančių dolerių "paskolos;" už tai turkų valdžia leido amerikonams įsitaisyti karinio laivyno bazes keturiuose Turkijos uostuose — Izmir, Samsun, Iskenderun ir Istanbul uostuose.

Koreja. — Šiaurinės Korejos liaudininkai per tris dienas paleido iš nelaisvės 57 Amerikos kareivius.

Koreja. — Pranešama, kad šimtai tūkstančių Korejos liaudies partizanų kovoja užfrontėje prieš jankius ir jų talkininkus.

Vėliausios Žinios

Lake Success, N. Y. — Penktadienį atlėkė devyni Kinijos Liaudies Respublikos pasiuntiniai. Jie duos skundus Jungt. Tautų Saugumo Tarybai prieš Ameriką — kaltins amerikonus už įsiveržimą į kinų salą Formozą ir už Korejos karą.

Koreja.— Jankių komanda pranešė, kad jie penktadienį prasiveržė iki 8 mylių pirmyn prieš Šiaurinės Korejos liaudininkus. Sako, pasmarkėjo liaudininkų pasipriešinimai 80 mylių fronte, bet juos įveikia amerikonai.

Frankfurt, Vokietija. — Francijos užsienio reikalų ministras Robertas Schuman ragino greitai sustiprinti ir subendrinti vakarinių Europos kraštų armijas, įtraukiant ir vokiečių kariuomenę, "apsigynimui nuo Sovietų."

Bonn, Vokietija. — Amerikonai, anglai ir francūzai ketina leist vakarinei Vokietijai įsteigt užsieninę vokiečių ministeriją ir palaikyt tiesioginius diplomatijos ryšius su įvairiais kraštais.

Berkeley, Calf.— 769 Californijos Universiteto profesoriai ir raštininkai-tarnautojai atsisakė pasirašyt brukamą jiem priesaiką prieš komunizmą.

Geneva. — Sovietų Sąjunga sutiko parduot 500,000 tonų grūdų Francijai, Švedijai, Danijai ir kitiem vakarų Europos kraštam.

Tunis. — Francijos kolonijoj Tunisijoj, šiaurinėje Afrikoj, paskelbtas visuotinas darbininkų protesto streikas dėl to, kad francūzų policija nušovė penkis farmų streikierius.

Seoul, Koreja. — Syngman Rhee, pietinės Korejos diktatorius - prezidentas karštai dėkojo amerikonam už išvadavimą nuo komunistų. Jis vadino komunizmą "baisiąja rykšte."

Tibetas. — Graboriai-laidotojai Tibete yra laikomi žemiausios rūšies žmonėmis.

Izraelis įkalino du komunistus

Tel Aviv, Izrael. Izraelio teismas nuteisė komunistą Uri Winterį 6 metus kalėti, esą, už kenksmingų valstybei žinių paskelbimą. Winteris pagamino klausimus, kuriuos komunistai seimo nariai turėtų iškelti. Teismas surado, kad tie klausimai "išduoda naudingas priešams žinias."

Saržentas Melech Reicher, komunistas Izraelio armijos veteranas, tapo nuteistas 10 met. kalėti už dalyvavimą tų klausimų pagaminime.

Thanksgiving šventėj žuvo 188 amerikiečiai

Chicago. — Per Thanksgiving Dienos šventę žuvo 188 amerikiečiai nelaimėse atsitikimuose įvairose valstijose. Vien automobiliai užmušė 83 žmonės.

Vakarų Vokietijos jaunimas palinkęs į nacizmą

Frankfurt, Vokietija. — 75 iš kiekvieno šimto vokiečių jaunuolių kreivai žiūri į Amerikos bandymus "sudemokratinti juos", kaip praneša United Press. Jie palankiau žiūri į nacizmą.

Kodėl sudužo kariniai Kanados traukiniai?

Vancouver, Kanada. — Valdžia tyrinėja, kodėl sudužo du kareiviniai traukiniai vienas į kitą, užmušant 20 asmenų ir sužeidžiant 64.

ORAS. — Giedra ir šalčiau.

Nauj. Laikas smerkia Wallace kaip išdaviką

Maskva. — Įtakingasis sovietinis žurnalas Naujasis Laikas rašo, kad Henry A. Wallace elgiasi kaip progresyvių judėjimo išdavikas Amerikoje.

Wallace pirmiau buvo Progresyvių Partijos pirmininkas. Jis neseniai atsimetė nuo tos partijos ir užgyrė amerikinį karą Korejoje.

Maskva. — Čionaitinėje ligoninėje gerai gyja Francijos komunistų vadovas Maurice Thorez. Jis pereitą savaitę buvo perlėkdintas iš Paryžiaus į Maskvą.

Indonezijos valdžia suėmė šimtus žmonių

Jakarta, Indonezija. — Indonezijos valdžia suėmė kelis šimtus žmonių, įtardama juos kaip komunistus bei suokalbininkus prieš valdžią.

Buvo areštuotas ir Javos banko direktorius P. P. Spies, bet jis po penkių dienų paleistas.

100 mergaičių apalpo nuo karščių Los Angelese

Los Angeles. — Thanksgiving šventėje čia buvo 111 laipsnių karščio. Bemaršuojant parade vidurinių mokyklų studenčių, šimtas jų apalpo nuo karščio.

Sacramento, Calif. — Smarkūs penkių dienų lietūs sukėlė tokius upių potvynius vidurinės Californijos klonyje, kad išvijo 16,000 iš namų.

GEN. PROKURORAS RAGINA UŽREGISTRUOT KOMUNISTŲ PARTIJĄ

Dėl to bus vieši tardymai ir apeliacijos į teismus

Washington. — Generalis Jungtinių Valstijų prokuroras J. Howard McGrath apšaukė Amerikos Komunistų Partija "Sovietu irankiu" ir prašė valdinę McCarrano įstatym. vykdymo komisiją įsakyt Komunistų Partijai užsiregistruot valdžioje kaip "Sovietų agentui ir pasaulinio komunistu judėjimo daliai", McGrath kartu ragina priverst Komunistų Partiją raportuot visas pinigines savo pajamas.

Ta komisija "dėl neištikimųjų veiksmu kontroliavimo" turi laikyti viešus tardymus pirma, negu įsakys Komunistų Partijai ar bet kuriai kitai organizacijai užsiregistruot.

Jei komisija lieps užsiregistruoti, komunistai galės apeliuot į teismus, kad panaikintų įsakymą. Jeigu teismai galutinai užgirs įsakymą, tai Komunistų Partija galės būti baudžiama $10,000 ir penki vyriausi jos vadai — iki 5 metų kalėjimo ir $10,000 pinigin. baudos kiekvienas už kiekvieną neužsiregistravimo dieną po galutino teismo įsakymo.

Prez. Trumanas andai spėjo, kad užtruks dveji iki ketverių metų, iki bus baigtinai išspręsta byla dėl verstino komunistų užsiregistravimo.

Amerikonai paliuosuoja 14 nacių kriminalistų

Frankfurt, Vokietija. — Karinė amerikonu valdyba vakarinėje Vokietijoje nutarė paliuosuoti 14 nacių karinių kriminalistų. Devyni ju buvo nuteisti visą amžių kalėti už žiaurumus Mauthausen koncentracijos stovykloj, kur politiniai kaliniai buvo kankinami ir žudomi. Kitiem penkiem kariniams kriminalistams buvo skirta 12 iki 20 metų kalėjimo.

Dabar visi jie bus paleisti tiktai po penketo metų bausmės.

Du įkaltinti už sąmokslą su tariamu šnipu

New York. — Federalio apskrities teismo džiūrė surado kaltais inžinierių Abrahamą Brothmaną ir jo sekretorę Miriamą Moskowitz'iūtę už "sąmokslą" su Harry Goldu.

Philadelphijos chemikas Gold sakėsi bandes išgauti Sovietams atominius Amerikos sekretus, o Brothmanas ir Moskowitziūtė mokinę Goldą, kaip išsisukinėti ir meluoti, jeigu jis būtų už tai areštuotas. Goldas liudijo prieš tuos buvusius savo prietelius kaip sąmokslininkus. Brothmanui gręsia 10 metų kalėjimo, o Moskowitziutei 2 metai.

Shaw kūno pelenai išbarstyti jo sode

London. — Pelenai sudeginto Geo. Bernardo Shaw kūno, didžio anglų rašytojo, tapo sumaišyti su pirmiau mirusios jo žmonos pelenais, ir išbarstyti Shaw namų sode Ayot St. Lawrence kaime.

Tokio palaidojimo Shaw pageidavo savo testamente. Jis mirė, būdamas 94 metų amžiaus.

Taikos Kongreso dovana Robesonui ir Picassui

Varšava. — Pasaulinis Taikos Kongresas paskyrė didžiajam amerikiniam dainininkui Paului Robesonui ir paskilbusiam ispanui piešėjui Pablui Picassui $14,300 dovaną už gerą pasidarbavimą taikai. Dovana bus jiem pusiau padalinta.

Dovana Robesonui bus persiųsta Amerikon, nes Washingtono valdžia nedavė leidimo jam keliauti į Taikos Kongresą.

Robesonas atsiuntė kongresui užrekorduotą plokštelėje sveikinimą, kuriame jis, be kitko, kaltina Ameriką; sako: — Amerikos valdžia visais garais stengiasi įkaitinti šaltąjį karą.

Kartu Robesonas atsiuntė savo pagamintą ir plokštelėn įdainuotą dainą "Kovotojas už taiką." Ją Robesonas įdainavo penkiomis kalbomis — angliškai, lenkiškai, rusiškai, kiniškai ir žydiškai.

Sovietų pilietis minėjo 151 metus amžiaus

Maskva. — Sovietinis pilietis Ibrahimas Hadžijevas ketvirtadienį minėjo 151 m. savo amžiaus sukaktį. Jis gyvena Salvos kaime, Azerbaidžane, Kaukazijoje.

Vakarinis Berlynas globoja bet kokius perbėgėlius iš Sovietų pusės

Berlin.— Vokiečių valdyba vakarinėje Berlyno dalyje uždraudė grąžint atgal į sovietinę sritį žmones, perbėgusius į vakarinį Berlyną, nepaisant, kokiais prasižengimais jie būtų kaltinami.

Vakarinis Berlynas užimtas anglų, amerikonų ir francūzų, o rytinis — Sovietų.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co., per six months	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Protingos pastabos apie mūsų mokyklas

Liberališkas Chicagos Universiteto prezidentas Dr. Robert M. Hutchins turi savo nuomonę, kaip turėtų būti vedamos mūsų mokyklos. Jis priešingas isterijai ir raudonbaubizmui. Jis priešingas minties kontrolei ir kitokiems žmogaus proto suvaržymams.

Tokias mintis jis išreiškė prieš keletą dienų New Yorke. Jo tos sveikos, protingos pastabos ant rytojaus buvo giliai palaidotos New Yorko komerciniuose dienraščiuose. Komercinė spauda nenori perduoti žmonėms tokias pastabas, kurios nesutinka su šių dienų isterija.

Ypatingai aštriai Dr. Hutchins pasmerkė užpuolimus ant profesorių laisvės ir teisių. Tas raganų ieškojimas, tos visokios "lojališkumo" priesaikos neturi jokio pateisinimo mūsų mokslo ir apšvietos sistemoje, nesuderinama su demokratijos principais. Kadaise, jis sako, mokytojai netekdavo darbo už rūkymą, už šokimą, už vartojimą kosmetikų. Dabar jau kitaip. Dabar jau kitoks persekiojimas. Dabar mokytojai ir profesoriai vejami laukan iš mokyklų už politines bei ekonomines pažiūras.

"Profesoriai yra vienintėliai žmonės pasaulyje", pareiškė Dr. Hutchins, "kurių vienintelis užsiėmimas yra protauti. Reikalauti jų, kad jie sustotų protavę, arba kad jie protautų taip, kaip visi kiti protauja, reikštų atimti iš jų gyvenimo tikslą ir tikslą jų įstaigų."

Tik gaila, kad milžiniška Amerikos aukštųjų mokyklų personalo dauguma nedrįsta pakelti balsą prieš tuos, kurie norėtų Amerikoje įvesti hitlerinę proto kontrolę.

Didelis žingsnis pirmyn

Kiekvienas padorus amerikietis karštai pasveikins Amerikos Raudonojo Kryžiaus vadovybę už patvarkymą, kad nuo dabar gautasis iš žmonių kraujas gydymo reikalams nebebus skirstomas į rases. Jau seniai buvo mokslo atrasta ir pripažinta, kad visų rasių kraujas yra vienodas, lygiai geras ir naudingas žmonių gydymui. Bet iki šiol būdavo ant bonkų pažymima, kokios rasės buvo kraujo suteikėjas. Dažnai išgijęs žmogus ir sužinojęs, kad jis gavo kitos rasės kraujo, krimsdavosi ir baimėje gyvendavo.

Tam visam dabar padaryta galas. Šis Raudonojo Kryžiaus patvarkymas suduos smūgį rasiniam šovinizmui. Tai dar vienas didelis laimėjimas ilgoje kovoje prieš rasinę diskriminaciją.

Mokymas turėtų būti moksliškas

New Yorko valstijos Mokytojų Susivienijimo konvencija nutarė siūlyti mūsų mokykloms įvesti pamokas apie komunizmą ir kitokius "izmus". Nutarimas būtų geras ir naudingas, jeigu būtų siekiama tikrai bešališkai, moksliškai mūsų jaunimą apšviesti tais svarbiais klausimais. Bet neatrodo, kad to yra šiuo nutarimu siekiama. Pav., kaip tik ta pati konvencija pasisakė už šalinimą iš mokyklų komunistų mokytojų. Iš to reikia suprasti, kad siūlomas mokymas apie komunizmą bus tik oficiališkai į mokyklas įvesta propaganda prieš komunizmą.

Mūsų mokyklose turėtų būti šaltai, rimtai ir moksliškai tiriamos bei studijuojamos visos socialinės santvarkos. Lai jaunimas visapusiškai apsišviečia.

Nutarimas tik ant popierio

Jungtinių Tautų Asamblėja vienoje rezoliucijoje nurodo, kas turi būt skaitoma agresoriumi. Pasakyta, kad šalis, kurios armija svetimoje šalyje atsisako į dvidešimt keturias valandas liautis kariavus ir išsinešdinti laukan, turi būti skaitoma agresoriumi.

Bet, tuo būdu, ką veikia Francūzijos armija Indo-Kinijoje arba svetimos armijos Korėjoje?

Tas tik parodo, kad pačios Jungtinės Tautos nesiskaito su savo nutarimais. Nutarimų palikimas tik ant popierio nepakelia organizacijos autoriteto pasaulio žmonių akyse.

"Sukilimas" Anglijos darbiečiuose

Iš Londono pranešimai kalba apie naują bruzdėjimą Anglijos Darbo Partijos prieš vadovybę. Jau net septyniasdešimt darbiečių parlamento narių pasirašė reikalavimą, kad Anglijos valdžia keistų užsieninę politiką. Šitie "sukilėliai" reikalauja, kad Anglija darbuotųsi už greitą "Keturių Didžiųjų" užsienio reikalų ministrų susirinkimą. Tame susirinkime turi būti dedamos rimtos pastangos išlyginimui nesusipratimų tarpe Rytų ir Vakarų.

Bet darbiečių vadovybė nekreipia dėmesio į "sukilėlių" reikalavimus. Bevinas ir Attlee pasilieka ištikimais savo senajai politikai.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

GYVULININKYSTĖ LIETUVOJE

Lietuvoje šiuo metu kreipiama didžiausio dėmesio į gyvulininkystę, į gyvulininkystės išvystymą. Kartu su žemės ūkio kolektyvinimu, su mažesniųjų kolektyvinių ūkių susijungimu į didesniuosius, dedama pastangų, kad nebūtų pamirštas gyvulininkystės padaugininimas, pagerinimas.

Tuo reikalu važinėja po kolektyvinius ūkius gyvulininkystės vystymo ekspertai ir aiškina žmonėms, kodėl ir kaip reikia gyvulininkystės ūkį pastatyti aukštame lygyje. Spauda tam klausimui skiria daug vietos. Žmonės, pasižymėję gyvulininkystės farmų darbuose, gerbiami; jų atvaizdai spausdinami žymiose laikraščių vietose.

Skaitant Lietuvos spaudą, tuojau matai, kaip gyvulininkystės reikalais yra rūpinamasi. Štai, kuriasi kolektyvinis ūkis. Pirmiausia jame statomos arklidės, karvidės, kiaulidės, vištidės ir visa tai daroma didžiuliu tobulumu, pagal naujausią mokslą.

Neseniai vilniškėje Tiesoje tilpo editorialas, akstinąs kolektyvinius ūkius rūpintis gyvulininkystės išvystymu. Pasiskaitykite tūlas iš minėto editorialo ištraukas:

Daugumoje kolūkių jau baigiamos komplektuoti fermos. Sparčiai vykdoma gyvulininkystės patalpų statyba bei remontas, gaminamas silosas, nuolat stiprinama darbo drausmė, darbo ir produkcijos įskaita fermose.

Netenka abejoti, jog šiaulių rajono kolūkiečių laimėjimus gyvulininkystės įsvystymo srityje užtikrino partinių ir tarybinių organų nuolatinis vadovavimas gyvulininkystės vystymo darbams, dalykiška ir veiksminga parama kolūkiečiams, išvystytas politinis-masinis darbas kaime.

Pirmūnų pavyzdžiu seka Pakruojo, Pasvalio, Linkuvos rajonų kolūkiai. Čia taip pat jau įvykdytas gyvulininkystės išvystymo planas. Ryžtingai vykdomos gyvulininkystės mėnesio priemonės Dotnuvos ir Šeduvos rajonuose. Rajoninės komisijos gyvulininkystės mėnesiui surengti iš anksto paruošė priemonių planą kiekvienam kolūkiui ir dabar griežtai kontroliuoja jų vykdymą. Už gyvulininkystės išvystymą, už pavyzdingą pasiruošimą gyvulių žiemojimui, už aukštą gyvulių produktyvumą nenuilstamai kovoja gyvulininkystės pirmūnai. Marijampolės rajono "Šešupės" kolūkio melžėją M. Vosylienė, Biržų rajono "Tarybinio artojo" kolūkio melžėja V. Varaitė, Pakruojo rajono "Gegužės Pirmosios" kolūkio melžėja B. Katilevaitė ir daugelis kitų kelia gyvulių produktyvumą, pavyzdingai ruošiasi žiemai, kartu su kitais kolūkiečiais rūpinasi patalpomis, pašarais, gerina gyvulių priežiūrą.

lių žiemojimui, reikia atlikti

Kaip matome, spalių mėnuo Lietuvoje buvo paskirtas specialiu mėnesiu, per kurį būtų didžiausio dėmesio kreipiama į gyvulininkystės vystymą.

Toliau Tiesa šitaip moko kolektyvinių ūkių vadovus ir visus narius:

Labai svarbu pasiekti kuo aukštesnį gyvulių produktyvumą. Kiekvienas kolūkietis turi suprasti, jog produktyvus gyvulys apmoka pašarą, priežiūrą ir duoda daug pelno. Todėl ypač svarbu pagerinti gyvulių priežiūrą ir šėrimą. Tam pasiekti reikia dabar sustiprinti pašarų gamybą, patalpų paruošimą. Visi pašarai turi būti gerai apskaičiuoti ir užtikrintas jų griežtas saugojimas. Būtina sudaryti mėnesinius pašarų naudojimo planus su tokiu išskaičiavimu, kad pašarų pakaktų visam šėrimo laikotarpiui. Iki prasidedant gyvulių žiemojimui, reikia atlikti gyvulių zooveterinarinį apžiūrėjimą, išdezinfekuoti patalpas. Pirmūnų pavyzdžiu reikia plačiau taikyti individualų gyvulių šėrimą. Rajoninių komisijų gyvulininkystės mėnesiui surengti, žemės ūkio specialistų šventa pareiga nuolat kontroliuoti gyvulininkystės mėnesio priemonių vykdymą kolūkiuose, padėti kolūkiams spręsti organizacinius klausimus.

"SĖKMINGAS SUVAŽIAVIMAS"

Lapkričio 17 ir 18 dd. Niūjorke įvyko "nepaprastai sėkmingas Amerikos Lietuvių Tarybos narių suvažiavimas," rašo Naujienos. Jame dalyvavo ir "garbės svečių": Povilas Žadeikis, Vaclovas Sidzikauskas ir Jonas Budrys.

Pranešimus padarė sekretorius Grigaitis ir iždininkas Vaidyla.

"Suvažiavimas pasisakė prieš dabartinės Amerikos Lietuvių Tarybos struktūros keitimą." Na, ir priėmė keletą rezoliucijų.

Kame čia tas "nepaprastas sėkmingumas", mums, eiliniams žmoneliams, nesuprantama.

Tarybos nariai ir "garbės svečiai" išeikvojo kelionėms tūkstančius dolerių, sudėtų "Lietuvai laisvinti", tai ir viskas!

SKELBIA VAJŲ

Angliškas savaitraštis, "The Worker", išeidinėjąs Niūjorke, skelbia naujiems skaitytojams gauti vajų. Žymiausiems vajininkams, gavusiems daugiausiai skaitytojų, skiriamos dovanos.

Vajus prasidėjo š. m. lapkričio 15 d. ir baigsis 1951 m. vasario mėn. 12 d.

Metinė savaitraščio kaina $2.50.

Jungtinių Tautų Asamblėjoje

Rašo **akredituotas Laisvės korespondentas**

ERZINIMAS, AR KAS?

Lake Success. — Ne vienam stebėtojui tūli mūsų valstyb. departmento veiksmai Jungtinėse Tautose nesuprantami ir gana!

Pirmiausiai leiskite man priminti kai kuriuos faktus pirmiau nei liesiu tai, kas atsitiko šią savaitę pirmajame politiniame generalinės asamblėjos komitete.

1. Jungtinių Valstijų karo vadovybė Korėjoje pranešė, jog amerikiečiams kariams teks Korėjoje žiemoti; vadinasi, apie ankstyvą karo baigimą toje šalyje dabar netenka nei galvoti.

2. Mūsų valstybės departmentas ir prezid. Trumanas paskelbė, jog Amerika darysianti viską, kad tik Kinijos Liaudies Respublika neįsitrauktų į karą prieš Ameriką Korėjoje; vadinasi, su Kinija tenka kalbėtis gražiai ir mandagiai.

3. Laukiama Kinijos Liaudies Respublikos delegacija; su ja teks tartis mandagiai ir teks spręsti kai kuriuos labai opius klausimus, liečiančius ne tik Kiniją ir Ameriką, o ir visą Aziją — gal net ir pasaulį.

Kuomintango skundas

Tų faktų šviesoje ,atrodo, reikėtų politiką linkui Kinijos Liaudies Respublikos švelninti, o ne aštrinti, ne griežtinti. Bet daroma atbūlai.

Štai Kuomintango atstovas Jungtinėse Tautose Dr. T. F. Tsiang iškelia prieš Taryb. Sąjungą skundą, kuris, tikrenybėje, yra daugiau nukreiptas prieš Kinijos Liaudies Respubliką negu prieš T. Sąjungą.

Girdi, Tarybų Sąjunga instigavo revoliuciją Kinijoje; Tarybų Sąjunga šiandien turinti Kinijoje 41,100 ekspertų — militarinių inžinierių ir administracinių patarėjų. Jis reikalauja, kad Jungtinės Tautos kištųsi į Kinijos reikalus ir ištirtų jo kaltinimus!

Aišku, klausiusieji Tsiango skundo nenustebo jo įžūlumu, nes jie tikėjosi, jog Kuomintango atstovas ką nors panašaus padarys.

Amerikos delegacijos galva, John Foster Dulles, užgiria Tsiango sumanymą. Girdi, reikia paskirti speciali komisija, kuri tyrinėtų Tsiango skundą. Kaip toji komisija tyrinės? Jei ji norės "gerai ištirti", ji turės bandyti įvažiuoti į Kiniją, suskaityti Tsiango minimus "rusų eskpertus". Bet kas gi tokią komisiją ten įsileis? Pagaliau: kokią teisę Tsiangas turi net reikalauti, kad tokia tyrinėjimo komisija būtų paskirta ir bandytų kištis į Kinijos Liaudies Respublikos reikalus? Juk Tsiangas Kinijos neatstovauja; jo valdžia, su Čiang Kai-šeku priešakyj, yra Formozoje ir ten pasilaiko svetimos valstybės apsauga. Argi Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybė, jei nori, negali pasikviesti iš kitų kraštų ekspertus, patarėjus, darbininkus! Žinoma, gali.

Tarybų Sąjungos atstovas, Malikas, griežtai pasipriešino tokiai komisijai. Jis sakė, jog Tsiango kaltinimas yra pagrįstas melais ir insinuacijomis.

Anglų atstovas, John E. Coulson, taipgi sakė, jog tokios komisijos darbai būtų bergždi; jie nieko gero neatneštų; jie tik pablogintų visą reikalą, nes supykdytų pačią Kinijos Liaudies Respubliką, ir visus Tolimuosius Rytus. Vadinasi, net ir Anglija nepritaria šiam žygiui, nežiūrint to, kad jį mielai priima Amerika.

Laukiama delegacija

Šie žodžiai rašomi trečiadienį. Kinijos Liaudies Respublikos delegacijos, aišku, dar vis nėra. Ji, manoma, atvyks penktadienį; kai skaitytojas šiuos žodžius skaitys, ji veikiausiai jau bus Niūjorke. Tuomet gal būt jau bus išspręstas ir Kuomintango skundas; gal jau ir "tyrinėjimo komisija" bus išrinkta.

Matysime!

DARBININKŲ SVEIKATA

J. J. KAŠKIAUČIUS, M. D.

GALVA SVAIGSTA

Draugai daktarai, man ką nors patark nuo galvos svaigulio.

Esu moteris 54 metų. Atrodau sveika, bet nesijaučiu sveika. Svaigsta, sukasi man galva. Buvau pas gydytoją. Surado man aukštą kraują. Sako, sukietėję smegenų gyslos, tai užtai ir galva svaigsta.

Aukštą kraujo spaudimą sumažino, priskirdamas man valgyt be druskos, daugiausia vis ryžių ir ryžių.

Atsakymas.

Aukštas kraujospūdis, žinoma, rimtas dalykas. Bet dar rimtesnis dalykas yra širdis.

Kai arterijos kietos, širdžiai pasidaro sunkesnis darbas per jas pervarinėti kraują. Mat, kai arterijos tęslios, tai "pasiduoda", prasiplečia toj vietoj, kur į jas širdis susitraukdama įvaro kraujo porciją. O, kai arterijos tęslumo mažai teturi ir mažai prasiskleidžia, širdžiai kraują įpumpuojant, tai pati širdis turi smarkiau trauktis, trukčioti su kiekvienu mušimu. Nuo to širdis ilgainiui apsilpsta, ir jai įvyksta katastrofų.

Kai turi aukštą kraujospūdį, tai kraujas nelygiai, nevienodai vaikšto ir smegenų audiniuose. Šorais mažoka pasidaro ten kraujo, tai smegenys ūmai ir "sustreikuoja": pasidaro svaigu. Žmogus galėtum ir apalpt.

Druskos tam tikro kiekio būtinai reikia organizmui. Jei druską sumažini perdaug, tai iš to irgi galva gali svaigt.

Nesimačius asmeniškai ir nepatyrinėjus dalykų, negalima nieko tikrai tarti, tik paviršium, tik apgraibom.

Manau, kad Jums gydytojas galėtų priskirti digitalio. **Digitalis** sutvirtina širdies trukčiojimus ir sutvarko pulsą. Tai ypač naudinga, kai širdis ima eiti silpnyn ir muša silpnai ir pergreitai.

Vitaminų gausa ir Jums gera padarys. **Nikotinė rūkštis (niacin, 100 mg., 100 tablets)** praskleidžia paviršutines arterijukes ir padeda širdžiai lygiau varinėt kraują. Imama po 1 ir 2 tableti tris kartus per dieną. Tatai mažina ir galvosvaigį.

Po truputį **bromo** ir **chininos** irgi būtų Jums ne pro šalį, svaigumui mažinti.

Antra vertus, kai kada pravartų ir kraujo nuleist, kaip seniau žmonės darydavo, dėles, taures statydavo — ir neretai gyvybę išgelbėdavo. Atseit, kai kraujospūdis pavojingai aukštas.

Aišku, rūkymas ir gėrimas griežtai uždrausta.

Žmonės supranta

Smagu, kad mūsų žmonės, laisviečiai, supranta gadynę, kurioje gyvename, ir kurioje tenka išlaikyti mūsų dienraštis.

Štai, skaitome mūsų laikraščio vajaus eigos suvadus. Vajininkai dirba, kiek begalėdami, ieškodami naujų skaitytojų. O mūsų senieji skaitytojai, žinodami padėtį, mokasi ne tik už laikraščio prenumeratą, bet podraug prideda laikraščiui ir dovanų.

Tų dovanų jie duoda po kiek kas išgali: jie duoda dėl to, kad žino, jog laikraščio tik prenumeratomis neišlaikysi.

Vienas laisvietis, gyvenąs Philadelphijoj, rašo mums ilgoką laišką apie kai kuriuos dalykus ir drauge jame primena:

"Atnaujinu savo prenumeratą 1951 metams ir pridedu biskelį paramos Laisvės išlaikymui, — viso prisiunčiu $12.00. Gerai žinau, kad šiomis brangenybės dienomis dienraštį išleisti už septynis dolerius per metus yra negalima..."

Kaip nuoširdžiai ir kiek daug šiuose dvejuose sakiniuose yra pasakyta!

Mes žinome, jog ir kiti skaitytojai, pridėdami prie savo prenumeratų Laisvei dovanų, galvoja tą pati, ką šis Philadelphijos veikėjas.

Brangieji draugai ir draugės! Mūsų laikraščio išlaikymas, jūs žinote, priklauso tiek pat nuo jūs, tiek pat nuo mūs, kuriems tenka jo leidykloje dirbti.

Dėl to mes visi, nežiūrint, kur begyventume, džiaugiamės kiekviena dovana, teikiama Laisvei tvirtinti.

Aš jau esu rašęs ir čia pat dar kartą primenu kiekvienam, jog **sekamais metais sukaks lygiai 40 metų, kai Laisvė gimė.**

Šia proga leiskite man paklausti jus, brangusis skaitytojau, kaip mes galime ryškiau ir gražiau savo laikraščio 40 metų jubiliejų atžymėti?

O jis reikia iškilmingai atžymėti!

Bet iki pasieksime 1951 metus, dėkime pastangų, kad šį vajų padarytume tikrai sėkmingu.

Jį tokiu padarysime, nes mūsų žmonės supranta savo laikraščio rolę ir gerai žino laikus, kuriais tenka jam gyvuoti. **Rojus Mizara**

Kolūkių gyvenviečių statybos klausimas

VILNIUS, spalio 8 d.—Vilniaus Respublikiniame Sanitarijos-higienos mokslo tyrimo institute įvyko išplėstas mokslinės tarybos posėdis, skirtas kolūkių gyvenviečių statybos klausimams apsvarstyti. Medicinos mokslų kandidatas P. Žilinas padarė pranešimą apie kolūkių gyvenviečių statybos sanitarinius reikalavimus, Sveikatos apsaugos ministerijos vyresnysis sanitarinis inspektorius E. Štarkas — pranešimą apie valstybinės sanitarinės inspekcijos darbuotojų uždavinius kolūkių statyboje. Šiuo klausimu instituto mokslinė taryba surengė išvažiuojamąsias sesijas Joniškyje, Zarasuose, Jurbarke ir kt.

Diskusijose pasisakė Sveikatos apsaugos ministerijos, Melioracijos valdybos prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos, Vilniaus Valstybinio universiteto, Žemės ūkio akademijos, Kauno valstybinio universiteto ir kt. žinybų bei mokslo įstaigų atstovai.

Šiuo klausimu taip pat įvyko instituto suorganizuotas seminaras, kuriame dalyvavo sanitariniai darbuotojai iš 48 rajonų. **J. Skliutauskas.**

LITERATŪRA IR MENAS

VILNIAUS MIESTO ARCHITEKTŪRA

Vilniškiame savaitraštyj "Literatūra ir Menas" randame įdomų architekto N. Siedovo straipsnį apie lietuvių tautos sostinės architektūrą. Be kitko, rašytojas šitaip byloja:

"Vilniaus miestas — vienas seniausių Tarybų Sąjungoje. Jis įkurtas XIV šimtmečio pradžioje, tačiau pačių seniausių jo pastatų, neskaitant pilies griuvėsių Pilies kalne, nėra išlikę, nes iki XV šimtmečio miestas buvo beveik ištisai medinis, o kai kurie buvę kapitaliniai pastatai, pavyzdžiui, žemutinė pilis, laikui bėgant sugriuvo.

"Nepaisant to, kad visa eilė karų, gaisrų ir kitų nelaimių daugelį architektūros paminklų, kurie sudarė Vilniaus pasididžiavimą, sunaikino, nors daugelis išlikusių pastatų ne vieną kartą buvo perstatinėjami, restauruojami ir todėl neteko savo pirminės išvaizdos, vis dėlto miestas ir šiandien architektūriniu požiūriu turi daug istorinių-meninių vertybių.

"Seniausiasis miesto stilius buvo gotika, nors jos pavyzdžių maža tėra išlikę. Iš šių pavyzdžių galima padaryti išvadą, kad Vilniaus gotika griežtai skyrėsi nuo niūrios, sunkios vokiečių gotikos. Jos grakščiose, ažūrinėse dekoracijose galima pastebėti frankų-niderlandų įtaką. Po niūrių viduramžių, davusių gotiką, prasidėjo nauja — Renesanso epocha su naujais architektūriniais idealais, su nauju architektūriniu stilium, kuris XVI amžiaus pradžioje pasiekė ir Vilnių.

BERNARDO ZENOBI

"Renesanso pradininku Vilniuje reikia laikyti architektą Bernardo Zenobi, žymiausio to stiliaus pastato — didžiojo kunigaikščio rūmų autorių. Deja, šis puikus savaimingo Renesanso pavyzdys buvo sugriautas XVII amžiaus viduryje, ir apie jį galima spręsti tik iš dailininko Smuglevičiaus piešinio. Iš likusių Renesanso pastatų galima nurodyti Mykolo bažnyčią ir XVI amžiuje perstatytus Sapiegų rūmus. Įdomios šiuo atžvilgiu yra universiteto kiemo arkados.

"Humanizmo krizė ir užėjusi feodalinė katalikinė reakcija davė baroko stilių. Vilniuje baroko stilius atsirado XVII amžiaus pirmoje pusėje ir nepaprastai suklestėjo. Ilgainiui jis tapo gana savotišku, savaimingu baroku, kurį visai teisingai galima pavadinti Vilniaus baroku.

"Ryškiausias ankstybojo baroko pavyzdys — Teresės bažnyčia, statyta 1646 metais. Kitas šio periodo baroko pavyzdys yra 1668 metais architekto Zaoro pastatyta Petro ir Povilo bažnyčia, kurios interjeras yra tikras muziejinis šedevras. Čia yra daugiau kaip 2,000 gipsinių figūrų ir grupių, daugybė lipdytinių ornamentų, raižinių ir tapybos. Kiekviena figūra, kiekvienas ornamentas yra didelės vertės meno kūrinys.

"Šių kūrinių autoriai yra skulptoriai Džiovani Goli ir Petro Pereti bei dailininkas Martinas de Alto-Manto.

STUOKA-GUCEVIČIUS

"Antroje XVIII amžiaus pusėje baroką pakeitė klasicizmas. Žymiausias šio periodo architektas buvo Stuoka-Gucevičius, kuris pastatė katedros bažnyčią ir Dailės muziejaus (buv. rotušės) rūmus.

"Karininkų namai Kutuzovo aikštėje yra vienas žymesniųjų rusiško empiro pavyzdžių. Tai 1828 metais pagal architekto V. P. Stasovo projektą talentingai rekonstruoti sudegę didiko Gaštoldo rūmai.

"Antroje XIX amžiaus pusėje Vilnių ištiko visų Rusijos miestų likimas. Mieste pradedama statyti pastatai, kurie atspindi pralobusių pirklių grubų skonį. Tenkinant savininkų reikalavimus ir įnorius, statomi čia gotikos, čia pseudorusiško, čia klasikos ir net mauritaniško stiliaus pastatai, kol XX amžiaus pradžioje šį mišinį pakeičia lėkštas "modernus" stilius. Daugumas šio meto namų kreivomis sienomis, drėgni, šalti — komerciškų, rangoviškų sumetimų padarinys.

"Ponų Lenkijos valdymo metais Vilniuje buvo daugiausia statomi kariniai objektai ir tik vienas kitas civilinis pastatas, kurių statybai būdingas visame kapitalistiniame pasaulyje paplitęs suprastintas schematizmas ir konstruktyvinis formų skurdumas.

"Per trejus hitlerininkų viešpatavimo metus Vilnius neteko beveik pusės gyvenamųjų patalpų fondo, buvo sunaikinta daugiau kaip 70 architektūrinių paminklų ir vien tik senajame mieste apnaikinta 60 vertingų pastatų."

Kaip gi vyksta Vilniaus atstatomieji darbai? Tas pats architektas rašo:

"Vilnius pokariniais metais atstatomas planingai, pagal projektą, kurį sudarė grupė miesto architektūros specialistų, vadovaujama vyriausiojo architekto Mikučianio, ir kurį patvirtino LTSR Ministrų Taryba.

"Pagrindinė projekto idėja — maksimaliai išsaugoti miesto specifiką, atpalaiduoti jį nuo atsitiktinių, architektūrinę visumą ardančių dalykų, apsaugoti ir atstatyti jo architektūrinius paminklus.

"Vilnius niekuomet nebuvo pramoninis miestas. Stambiausios jo įmonės vargu ar beturėjo iki 200 darbininkų, buvo amatininkiško pobūdžio.

BUS PRAMONĖS CENTRAS

"Naujas socialistinis Vilnius tampa pramoniniu respublikos centru. Jau šiuo metu veikia pirmoji Lietuvoje staklių gamykla "Žalgiris", elektros motorų gamykla "Elfa," dideli "Lelijos," "Spartos" fabrikai. Vykdoma eilės didelių sąjunginės reikšmės įmonių statyba, ruošiamasi naujoms statyboms.

"Atsižvelgiant į tai, projekte daug dėmesio atkreipta į racionalų pramoninės, gyvenamosios ir kitų miesto sistemos zonų paskirstymą.

"Mieste išvedama visa eilė naujų, plačių magistralių, kurių Vilniuje, galima sakyti, nebuvo.

"Miesto šiaurinei daliai su pietine sujungti išvedama transporto magistralė Kankinių, Komjaunimo, Liudo Giros gatvėmis į Dzeržinskio ir Ukmergės gatves.

"Kita 30 metrų pločio magistralė Tarybinės Armijos alėją sujungs su Antkalniu.

"Netrukus prasidės Sierakauskio gatvės rekonstrukcijos darbai; išplėstos ir baigiamos tvarkyti geležinkelio stoties ir Muziejaus aikštės, žymiai bus pertvarkytos Švitrigailos, Ukmergės, Kudirkos, Marytės Melnikaitės ir kitos gatvės.

"Centrinį architektūrinį ansamblį sudarys Tarybų aikštė. Joje bus pastatyti didingi Vyriausybės Rūmai, prieš kuriuos bus tribūnos ir V. I. Lenino monumentas.

"Vietoj St. Šimkaus gatvės pagal projektą numatoma plati paradinė alėja, įsiremianti į puikiai apiformintą Taurakalnį, su kaskadomis, laiptais, gėlynais. Taurakalnyje bus pastatytas architektų V. G. Veselovskio, A. S. Kolosovo ir J. Kazarinskio suprojektuotas monumentalus "Pergalės" paminklas.

"Projekte daug dėmesio atkreipta į Neries krantinių sutvarkymą, kurios iš užverstų šiukšlynais dykviečių taps gražiausia miesto dalim. Medžiais ir kitais žalumynais apsodinta bei sutvarkyta krantinė nuo mokslininkų namų iki Liudo Giros gatvės turės 100 metrų pločio.

"Prie Žvėryno tilto numatoma įrengti nedidelę prietilčio aikštę. Tokią pat aikštę numatoma įrengti neužstatytoje vietoje tarp Petro Cvirkos ir Lombardo gatvių. Svarbiausias pastatas šioje vietoje bus šiuo metu jau baigiamas statyti "Pergalės" kinoteatras."

GYVENAMIEJI NAMAI

Svarbu, kaip žiūrima į naujai atkurtojo Vilniaus gyvenamuosius namus, kuriuose gyvens darbo žmonės?

Architektas sako, jog gyvenamų butų mieste padidės "daugiau kaip dvigubai." Jo žodžiais:

"Senasis Vilnius neturėjo jaukių, patogių butų — jie yra nepaprastai dideli, šalti ir drėgni, chaotiškai suplanuoti, apkūrenami krosnimis. Naujuose namuose bus įrengiami patogiai suplanuoti 2-3 kambarių butai, išimtinai tik su centriniu šildymu.

"Pagal projektą taip pat numatyta įrengti stambius parkų masyvus, bulvarus, skverus, kurių didžiausi bus kultūros ir poilsio parkas Vingyje, miesto parkas prie Pilies kalno, "Pergalės" parkas Taurakalnio šlaituose ir parkas Valstybinio stadiono ir elektros stoties rajone.

"Toki yra pagrindiniai mūsų sostinės rekonstrukcijos bruožai.

"Svarbiausios miesto Gedimino gatvės rekonstrukcija didžiąja dalimi baigiama jau šiemet."

Jei buvusiajam Vilniaus gyventojui teks grįžti į tą miestą po kelerių metų, jis jo jau nebepažins.

Apie Francūzijos encyklopedistus

Lygiai prieš du šimtus metų spalių mėnesį Paryžiuje pasirodė pranešimas, jog neužilgo išeis iš spaudos *"Encyklopedija arba racijonalus mokslų, meno ir profesijų žodynas."*

To didžiulio veikalo redaktoriais buvo tokie 18-tojo amžiaus gigantai, kaip Rousseau, Voltaire, Helvetius, D'Holbach, Diderot, d'Alembert.

Jie kovojo už tiesą ir teisėtumą, kaip jie rašė. Jie ryžosi savo raštais išjudinti liaudį kovon už šviesesnį rytojų.

Ano meto Francūzija gyveno tamsiąją naktį. Monarchistai ir feodalai, klerikalai ir visokie feodalizmo talkininkai slopino kiekvieną žodį, pareikštą už liaudies ir mokslo reikalus.

Encyklopedistai buvo apšaukti subversyviais, valstybės pagrindų rausėjais. Nemažai jų raštų buvo sudeginta, o jie patys visaip persekiojami. 1759 metais pati Encyklopedija buvo uždrausta platinti ir skaityti.

Negalėdami rašyti viešai, encyklopedistai rašė po visokiais slapyvardžiais, rašė slaptai. Bet jie nesiliovė dirbę pradėto kilnaus ir šviesaus darbo.

Na, ir jie laimėjo!

Vos praėjus keletui dešimčių metų, Francūzijoje užsiliepsnojo revoliucija, nušlavusi feodalizmą.

Šiandien kiekvienas žmogus, kiek tiek apsiskaitęs žmogus, gerbia encyklopedistus, kaip kovotojus už žmonijos interesus. Na, o tuos, kurie encyklopedistus persekiojo, puolė, žmonija smerkia kaip savo priešus.

Po dviejų šimtų metų liaudis mato, jog kapitalistinės santvarkos gynėjai elgiasi kaip tik panašiai, kaip kadaise elgėsi pūvančioji feodalizmo klasė.

Išvados iš to padaryti nėra sunku, kuris nori jas padaryti. *M. G.*

Girdi jie, ir nerimauja

Jie ten šoka, jie ten ūžia,
Ir į taktą, ir pro šalį;
Rausvą vyną jie dalinas,
Pila sau, kuris kiek gali.

Ponios šilkan įsisukę,
Vyno veikmėje jau kaista . . .
Minkštą kaurą užukliudę,
Virsta, rodosi, į raistą.

Aistrios lūpos meta šypsą,
Meilės žvilgsnį svaido akys,
Laimės valandos žėruoja,
Jas "pats dievas jiems nusakęs."

Uždainuoja, nusijuokia.
Ė, smagu gi! Dar po vieną!
Kad ant kauro nepavirsti,
Tai atsiremia į sieną.

* * *

Ponai, ponios šoka, ūžia,
Ir į taktą, ir pro šalį . . .
Nebilgai gal tos linksmybės?—
Girdi kįlantį bedalį.

Bėga žinios. Juos pasiekia.
Girdi jie, ir nerimauja.
Gal reikės dar eit malšinti?
Ei, kur ginklas?—Kapt, į saują.

Užu sienų—darbo minios,
Nuskriaustieji—tie bedaliai,
Ruošia dirvą, beria sėklą
Čia naujai Sovietų šaliai.

Tikslas vienas: tai pasiekti
Leninizmo idealą,
Ilgailtiniam fašizmui
Teikti pražutį, ir galą!

St. Jasilionis.

17-III-34.

Nuotrupos

Sekamų metų gegužės mėnesio pradžioje Anglijos sostinėje, Londone, prasidės *Anglijos Festivalis.* Tai bus serija koncertų, spektaklių ir kitokių meninių veiksmų. Tarp kitų, dalyvaus ten ir Arturo Toscanini su savo amerikiniu orkestru. Festivalis prasidės Londone, bet vėliau jis bus tęsiamas kituose miestuose.

★

Minint Tarybų Latvijos dešimtmetį, Tarybų Sąjunga išleido pašto ženklelį su žymiausiojo Latvijos liaudies dainiaus-rašytojo *Jan Rainiso* atvaizdu. Paštaženklis išleistas 50 kapeikų serijoje.

★

Išėjo iš spaudos antrasis *"Jefferson Papers"* tomas. "Jefferson Papers" apims jo visus raštus, pasiryžtus išleisti 50-tyj tomų. Leidžia Princeton University Press leidykla. Raštai leidžiami prenumeratos keliu.

Reikia nepamiršti, jog Thomas Jefferson raštų ligi šiol buvo išleista paskyromis knygomis nemažai, bet ne visi iš eilės, ne visi jie buvo sudoroti kronologiškai. Kai bus baigtas spausdinti 50-tasis tomas, tuomet bus sukaupta į knygos formą kiekvienas žodis, kurį Jeffersonas yra parašęs bei pasakęs ir kuris buvo užrekorduotas ir ligi šių laikų išlikęs. Tai bus atliktas svarbus darbas; deja, juo galės pasinaudoti tik reti žmonės. Eilinis skaitytojas negi galės perskaityti 50 tomų knygų, kuriose, be svarbių dalykų, jam, eiliniam skaitytojui, bus ir nesvarbių.

★

Niūjorko "Timese" skaitome, jog šiuo metu Amerikoje gyvena apie 200 lenkų, ukrainiečių, bei kitų tautų pabėgėlių rašytojų. Jie, girdi, dirbą visokius nemalonius darbus ir negalį pradėti dirbti savo profesijoje, negalį rašyti, nes neturį pinigų nei rašomajai mašinėlei įsigyti.

N.

Kodėl latviai kovoja dėl taikos palaikymo?

Mes andai gavome straipsnį, rašytą žymaus Latvijos poeto Janis Sudrabkalnas. Jis rašo, kodėl Latvijos liaudis šiandien ryžtingai kovoja už taikos išlaikymą pasaulyje ir, žinoma, Latvijoje?

Be kitko Janis Sudrabkalnas sako:

"Latvių liaudies dainas apšviečia aukšto humanizmo šviesa. Humanistais, geriausia to žodžio prasme, buvo visi pažangūs praėjusių kartų latvių rašytojai. Visa genialiojo latvių poeto Rainio kūryba yra persunkta neapykantos smurtininkams, despotams, persunkta beribio tikėjimo pažanga, demokratijos jėgų pergale, nesugriaunamu tarptautinio proletariato solidarumu, taikos pergale visame pasaulyje.

"Šitos tradicijos aukso gijomis praeina per amžius; tos tradicijos suklestėjo ir jos įgijo naują, gilų turinį mūsų dienomis, kai Latvija tapo lygiateisiu didžiosios Tarybų Sąjungos nariu. Naujos palankios sąlygos sukėlė latvių tautoje nepaprastą kūrybinę energiją. Jaunosios tarybinės respublikos darbo žmonių pasiekimai yra žymus indėlis į socialistinės valstybės sustiprinimą.

"Materialinės ir intelektualinės kultūros naujos vertybės, kurias sukūrė Latvijos darbininkai, kolūkiečiai, mokslininkai — yra indėlis į taikos reikalą. Fašistų sugriautų miestų degėsiuose bei griuvėsiuose išauga nauji gyvenamieji namai, fabrikai, mokyklos, muziejai. Dar niekuomet Latvijos liaudis nebuvo tokia monolitinė, taip stipriai sucementuota, dar niekuomet visi liaudies siekimai, mintys nebuvo taip vieningos, kaip mūsų dienomis. Dirbti, statyti, kurti! Dirbti liaudies labui, pažangai...

"Šiems tauriems tikslams latvių tauta atiduoda visas savo jėgas.

"Į antrąją taikos šalininkų konferenciją Maskvoje Latvijos rašytojai pasiuntė Anną Saksę ir Andriejų Balodį, du patriotus, kurių knygos susilaukė visuotinės meilės. Taikos žodis randa gilų atgarsį kiekvieno latvio patrioto širdyje. Mes giname taiką savo darbais, savo kūriniais. Rygos dailės teatras, vienas iš priešakinių mūsų respublikos teatrų, neseniai pastatė mūsų klasiko Janio Rainio tragediją "Indulis ir Arija." Toje pjesėje parodyta latvių tautos kova 13 šimtmetyje su šunimis riteriais, kaip vadina vokiškuosius kryžiuočius, įsiver-

(Tęsiu 4-me pusl.)

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Mūrinės statybos Jurbarko MTS

JURBARKAS, spalio 3 d.— Jurbarko MTS vyksta gyvastatyba. Jau pastatytas didelis bendrabutis, didžiulis garažas, baigiamas atstatyti didelis dviejų aukštų mūrinis pastatas, kuriame įsikurs MTS kontora. Įrengtos moderniškos remonto dirbtuvės, gausiai aprūpintos iš brolių respublikų gautomis mašinomis bei kitais įrengimais. Iš viso MTS sodyboje bus pastatyta 30 mūrinių ir medinių namų. **K. Norkus.**

★

Savo jėgomis

BIRŽAI, spalio 3 d.—Mažutiškių apylinkės "Tarybinio gyvenimo" kolūkis savo jėgomis pasistatė lentpiūvę, prie jos įrengė malūną bei gontinę.

"Tarybinio gyvenimo" kolūkis taip pat pilnai apsirūpinęs kalkėmis. Jos išdegtos pačių kolūkiečių pastatytoje kolūkio kalkinėje. Šiais metais kalkinėje jau išdegta daugiau kaip 10 tonų kalkių ir kaimyniniams kolūkiams.

★

300,000 plytų per metus iš kolūkinės plytinės

ZARASAI, spalio 3 d. — Šiai metais "Garbingojo darbo" kolūkyje atstatyta plytinė. Iš viso ji jau davė kolūkiui 24 tūkstančius plytų.

Artimiausiais metais numatyta ją žymiai praplėsti—pastatyti naujas krosnis ir džiovyklą. Plytinės pajėgumas bus pakeltas iki 300,000 plytų per metus.

Prie plytinės taip pat yra įrengta kalkinė. Kolūkiečiai šiais metais joje išsidegė 10 tonų kalkių.

★

Kolūkio čerpinė

AKMENĖ, spalio 3 d. — "Pirmyn" kolūkis turi savo čerpinę. Paskutiniuoju metu eilė darbo procesų gaminant čerpes mechanizuoti, tame tarpe — molio pristatymas ir čerpių presavimas.

★

Ordinų ir medalių įteikimas

VILNIUS, rugs. 30 d. — Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas J. Paleckis įteikė ordinus ir medalius ryšium su respublikos dešimtmečiu apdovanotiems mokslo, meno, literatūros ir spaudos darbuotojams. Apdovanotųjų tarpe nusipelnę mokslo ir meno veikėjai, medicinos darbuotojai, žurnalistai, artistai ir kiti.

Lenino ordinas įteiktas poetui Jonynui ir Markso-Engelso-Lenino instituto filialo prie Lietuvos KP CK direktoriui Šarmaičiui.

"Darbo Raudonosios Vėliavos" ordiną gavo 50 asmenų. Jų tarpe Meno reikalų valdybos prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos viršininkas Banaitis, Lietuvos TSR Valstybinio operos ir baleto teatro vyr. režisierius Grybauskas, Valstybinės konservatorijos profesorius Dvarionas, Lietuvos TSR Mokslų akademijos viceprezidentas Žiugžda, Vilniaus Valstybinio universiteto katedros vedėjas Karvelis, Lietuvos TSR liaudies artistas Sodeika, kompozitorius Švedas, rašytojas Baltušis ir kt.

"Garbės ženklo" ordinas įteiktas 81 darbuotojui, kurių tarpe rašytoja Valsiūnienė, Lietuvos TSR Valstybinės konservatorijos docentas Kaveckas, Valstybinio operos ir baleto teatro solistė Sabaliauskaitė, Lietuvos TSR Valstybinio dramos teatro artistė Jackevičiūtė ir kt.

46 žmonėms įteikti medaliai "Už darbo šaunumą" ir 12 asmenų medaliai "Už pasižymėjimą darbe."

A. Vienuolis

Amžinasis Smuikininkas

(Pabaiga)

Daug kenksmo ir nelaimių pridirbdavo Dzuaras savo kaimynams kistynams. Nė vienas tarpukalnės gyventojas nebuvo tikras, jog jis ir rytoj besakys Alakui dėku už savo laimingą gyvenimą, kaip jis sakė šiandien: kiekvienas gerai žinojo, kad jis kiekvieną valandą, kiekvieną akimirką gali nustoti ne tik visų savo turtų, bet ir savo gyvybės.

Kartais — kaip ims Dzuaras linksmintis savo rūmuose, kaip ims trypinėti ir šokinėt po ledynus, tai tik rieda iš po jo kojų į tarpukalnę ledo ir sniego gabalai, nešdami su savim akmenis ir uolų nuolaužas!

Ir kiekvienas toksai kalnų dvasios pasilinksminimas atimdavo kistynams keletą gyvybių ir sunaikindavo daugelį turto. O kartais, nežinia del ko, kuriuo kistynu supykusi, paims ir paris nuo kalno akmenį, pakliudys į to kistyno saklę landynę ir sutrupins ją. Arba, kada žaisdama, paims sniego gabalą ir juo užvers visą avių kaimenę, kuri tarpukalnėje ganėsi; arba, sau pasigėrėti, apipils sniegu Kistynėlės upelę, ir paskui nuo ledyno grožiuojasi, kaip upelė, ištvinusi iš krantų, apipila sodžius ir kuone pusę tarpukalnės. Užvis labiau nekentė kalnų dvasia medžiotojų, kurie drysdavo prisiartinti prie josios karalijos, kur daugelis buvo taurų, laukinių ožkų ir kitų didelių žvėrių. Nedaug jų tesugryždavo namo; vienus dvasia pasmaugus įmesdavo į Kistynėlę, kitus nustumdavo į bedugnes, trečius sušaldydavo debesiuose ir jau nebegyvus nuversdavo nuo kalnų, o kai kuriuos gyvus paimdavo į nelaisvę ir laikydavo savo karalijoj. Nė vienas tokių belaisvių nebesugryždavo į tarpukalnę.

Kistynai mėnesienomis matydavo ir pažindavo pražuvusiųjų medžiotojų šešėlius, gūrinėjančius po ledynus, bet nebegalinčius sugryžt atgal į tarpukalnę.

Bet kistynai niekuomet nenusimindavo ir nė manyti nemanydavo apie išsidanginimą į kitus kalnus, kur nebegrėstų toks pavojus.

Kiek Alakas juos buvo apdovanojęs narsumu, tiek ir kantrumu.

Kiekvieną šventadienį mečetėse jiems išmintingieji mulos tvirtindavo, jogei be Alako valios, ne tik nė vienas akmuo nenukrisiąs nuo kalno viršūnės, bet ir nė vienas plaukas — nuo žmogaus galvos, ir jei jau kam ką Alakas parašęs danguje gyvenimo knygose, to jokiu būdu žmogus nebeišvengsiąs.

Na, ar ne pats Alakas Muamedo lūpomis pasakė, jogei, kaip kiekvienas augalas turi savo kirmėlę, taip ir kiekvienas žmogus — savo bėdą.

Jie ir patys gerai žinojo, jog, kaip nesusibadęs rankų nęprisiraškysi radastų, taip nepakentėjęs žemėj nejeisi į Muamedo dausą, kur negi dykai linksminsies per amžių amžius su juodakėmis gurijomis (dausos, arba rojaus, mergaitėmis).

Bet nė vienai Kaukazo tautai Alako dangaus knygose nebuvo įrašyta tokia baisi laimė, kaip kistynams.

Dargi šventajame Korane nebuvo minėta, jog Alakas, kada nors už didžiausius nusidėjimus ką nors nubaustų taip, kaip jis nubaudė paskui savo mylimąją, ištikimąją kistynų tautą.

Bet jei taip ištiko, tai ir tam tokia buvo Alako valia, ir del to tebūnie pagarbintas jo šventas vardas.

★ ★ ★

Vieną vakarą Darjalo tarpukalne į Kistynų tarpukalnę atėjo nepaprastas, keistas, apdriskęs ir dargi be ginklo keleivis, su mažyčiu ryšuliu ant pečių, o po pažastimi turėjo seną, labai aptrintą smuiką.

Kistynai, laikydami šventuosius Alako įsakymus, mandagiai jį priėmė, kistynaitės vandeniu apmazgojo keleiviui nuvargusias kojas, pavalgydino, pagirdė, ir ant minkšto persų patiesalo paguldė ilsėtis.

Kistynai buvo papratę, kad kiekvienas keleivis, perleistas Darjalo tarpukalne, turėdavo Kistyno ir Darjalo tarpukalnių imamui atiduoti ketvirtąją dalį savo turto, kurį jis su savim nešėsi arba vežėsi; o jei jokio turto su savim neturėdavo, tai privalydavo atidirbti prie imamo rūmų tam tikrą paskirtą dienų skaičių.

Taip buvo ir griežėjui smuikininkui. Kadangi jis su savim nieko neturėjo, išskiriant seną aptrintą smuiką ir skarmalų ryšulėlį, tai gavo atidirbti prie imamo rūmų.

Kas vakaras griežėjas, pabaigęs savo darbą, pasiėmęs smuiką, išeidavo iš sodžiaus, įsilipdavo į aukštą uolą, Kistynėlės krante, ir griežtavo.

Jo malonus liūdnas ir kartais linksmas griežimas taip patiko kistynams, jog jie kas vakaras, susirinkę iš visų sodžių, per visą naktį didžiai atsidėję klausydavosi. Ir pats imamas kartais nebeiškentęs išeidavo iš savo iškilnaus garomo nuo gražiųjų pačių ir, užlipęs ant garemo stogo, ilgas valandas rymodavo, klausydamas griežiant.

Ilgiau už kitus keleivius teko griežėjui dirbti prie imamo rūmų. Galiausiai jį taip visi pamilo, ir taip jis visiems patiko, dargi pačiam imamui, jog išmintingieji mulos norėjo jam įkalbėti, kad įtikėtų Alaką ir jo pranašą Muamedą ir visam laikui apsigyventų tarp kistynų. Be to dar, jam norėjo padovanoti turto ir keletą skaisčiųjų kistynaičių.

Tik buvo nelaimė, kad niekas su juo nemokėjo susikalbėti.

Kistyno ir Darjalo tarpukalnių imamui paliepus, buvo sušaukti visų mečečių mulos ir kiti išmintingieji, daug mačiusieji vyrai, kurie mokėjo daugeliu kalbų kalbėti.

Susirinko visi mulos, chadžiai, pirkliai ir kiti. Visi jie daug kartų buvo buvę Mekoj ir Medinoj ir kitose tolimosiose šalyse, daug kalbų mokėjo, o dar daugiau jų girdėjo, bet nė vienas jie ne tik nesuprato griežėjo kalbos, bet dargi sakėsi niekur panašios nebuvę girdėję. Tačiau keistas griežėjas del visų jų pasiūlymų vien tik raukėsi, mojo ranka, kratė galvą ir kaip mokėdamas aiškino jiems, kad savo laisvės jis neatiduosiąs už jokius turtus ir už jokias gražybes.

Galų gale, trigubai dienų atsidirbęs prie imamo rūmų, griežėjas, didžios kistynų minios lydimas, buvo išleistas pro sodžiaus vartus. Bet priėjęs prie tos uolos, kurioj jis kas naktis griežtavo, susimąstė, apžvelgė visus apie jį susirinkusius, tarpukalnę, ledynus ir žiląjį Kazbeką, žėrintį visoj tarpukalnėj savo baltu sniegu ir ledynais, — ir jo akyse sužibo ašaros. Paskui jis įlipo į tą uolą ir dar kartą apžvelgęs aplinkui pilnomis ašarų akimis, sudžiržginо smičium per stygas.

Viskas aplinkui nutilo, nustebo ir ėmė klausytis.

Dargi, visuomet paniuręs, susimąstęs ir kažin ko nepatenkintas, žilasis Kazbekas, išgirdęs stygų vėrksmą, staiga nusikratė nuo savo žilosios galvos debesis, prasklaidė nuo kaktos raukšles ir vienu kartu tartum nudžiugo ir nustebo, lyg išgirdęs tai, ką jis tiek amžių buvo mąstęs.

Nustojęs baisiai kaukęs, įsiklausė ir Terekas, ir Kistynėlės upelė, ir nebylės uolos, ir kalnų dvasia Dzuaras.

O griežėjas vis griežė ir griežė — ir kuo tolyn, tuo griaudyn ir griaudyn. Jau ir saulė nusileido, ir paskutiniai jos spinduliai nustojo žaidę su Kazbeko viršūnės sniegu.

Darjalo tarpukalnėj pasirodė rūkas, ir mėnuo iš už ledynų pasirodė, o griežėjas vis griežė, ir iš jo akių per veidą riedėjo biro ant uolos didelės ašaros. Ir žmonės verkė, nes jei nebūtų pravirkę žmonės, tad uolos būtų ėmusios ašaroti. Kartais smuikininkas begriežtdamas lyg alpsta, ir tada vos tegirdėti smuiko stygos vaitojant; bet ūmai apmetęs giliu žvilgiu kalnus, tarpukalnę, žmones, visas sujuda, sukrunta... o stygos, tuo tarpu, lyg jo jausmų užgautos, sudreba suskubsta, suspiegia, ir, lyg springdamos ašaromis ir vaitodamos, pripildo griaudaus verksmo visą tarpukalnę.

Dažnai nuo ledynų kalnų dvasia klausydavo dailiųjų kistynių dainuojant, gėrėdavosi jų šokiais, juokavimais ir kitais pasilinksminimais; dažnai po visą tarpukalnę skambėdavo skardžios kistynų karo dainos, ir kas rytas ir vakaras iki jos karalijos iš tarpukalnės vėjas atnešdavo griaudžius mulų niūniavimus ir šauksmus, bet nieko panašaus į smuikininko griežimą, kalnų dvasia niekumet nebuvo girdėjusi. Ir panūdo ji, kad griežėjas visada pasiliktų Kistyno tarpukalnėj ir kad visumet, kiekvieną naktį, tiktai jai vienai griežtų ir kad niekada jo griežiant nebeklausytų nė vienas žmogus. Kaip sumanė, taip ir padarė: staiga ledynuose pasigirdo baisiausias trenksmas, ir visi kalnai sudrebėjo.

Nesuskubo žmonės ir atsiminti, kaip iš visų pusių ėmė kristi į tarpukalnę ledas, sniegas, akmens, ir didžiu trenksmu ir žemės drebėjimu visas Kistyno ledynas nušliaužė į tarpukalnę, nešdamas su savim kalnus ir pakelėj griaudamas kalnų viršūnes ir uolas.

— Alach kerim! Alach kerim! — kaip vienas, sušuko visi kistynai ir pirmą ir paskutinį sykį pamatė kalnų dvasią Dzuarą, kuri, perskėlusi pusiau Kurru kalno viršūnę ir vieną jos pusę sugriebus į glėbį, metė į tarpukalnę, stačiai į griežėją. Nepraėjo ir keletas minučių, kaip visa Kistyno tarpukalnė, visi keturi sodžiai su visais gyventojais buvo amžinai palaidoti po sniegu, ledu ir akmeniu. Gyvi išliko tik tie kistynai, kurie tuo laiku nebuvo tarpukalnėj.

Artimosios kistynams tautos, nakčia išgirdusios kistynų kalnuose didelį trenksmą, labai nusigando, bet rytą nudžiugo, sužinojusios apie baisiąją savo didžiųjų priešų nelaimę, ir nustebo, pamačiusios Tereko vietoj sausą akmenyną.

Tris dienas ir tris naktis veržėsi Terekas per sniegą, ledą ir akmenis iš Kistyno tarpukalnės ir nuo Kurru kalno ant jo užgriuvusius ir laikinai Darjalo tarpukalnėj jį užtūrėjusius; o Kistynėlės upelė ir lig šiol su jais tebekovoja. Likusieji kistynai nuo baisiosios katastrofos tuojau išsidangino į svetimus kalnus, ir nė vienas kistynas dabar ne tik nebegyvena Kistyno tarpukalnėj, bet dargi nebemedžioja. Ir nė vienas kistynas dabar nepraeina ir nepravažiuoja Kistyno tarpukalnę, neapsimazgojęs rankų ir kojų Kistynėlės vandeniu ir iš šventojo Korano nesukalbėjęs maldelės už kitada čia gyvus laidotus savo garsiuosius protėvius. Kiekvieni metai, tam tikrą dieną, kistynų mulos, ir chadžiai susirenka į Kistyno tarpukalnę ir šniokščiansios Kistynėlės krante laiko negyvėliams pamaldas ir mazgojasi.

Kalnų vadovai pasakoja kelioninkams, jogei kiekvieną naktį iš po uolų ir akmenų išlendąs apdriskęs, su ryšuliu ir juoda skrybėle, griežėjas ir, pasistojęs ant uolos, griežiąs, o kalnų dvasia klausanti nuo ledyno ir kartkarčiais žaizdama ridinėjanti į tarpukalnę akmenis ir sniego grumulius. Vargas tam drąsuoliui, kuris drystų naktį eiti į tarpukalnę pasiklausyt griežiant. Nė vienas kalnų vadovas, už jokius pinigus, nepasilieka su kelioninkais nakvoti Kistyno tarpukalnėj...

★

(Laisvės Red. pastaba. Šis Vienuolio-Žukausko kūrinys vaizduoja senąjį, priešrevoliucinį Kaukazą, kuriame rašytojas yra gyvenęs.)

Jungt. Tautų komitetas nutarė sugrąžint Italijai Somaliją

Lake Success, N. Y. — Jungtinių Tautų seimo komitetas nesavistoviems kraštams globoti nutarė perduoti Somaliją į Italijos globą dešimčiai metų. Sako, Italija tuo laikotarpiu privalo paruošt Somaliją nepriklausomybei.

Somalija iki Antrojo pasaulinio karo buvo Italijos kolonija, savo rubežium sueinanti su Ethiopija.

Už Somalijos pervedimą Italijai globoti balsavo 44 komiteto nariai prieš 4. Sovietai su savo draugais balsavo prieš tokią globą. Jie lėmė, kad Italija mėgins paversti Ethiopiją vėl savo kolonija.

Ethiopijos atstovas užprotestavo prieš komiteto tarimą; prisiminė, kaip Mussolinio Italija užpuolė Ethiopiją. Jis užreiškė:

Jeigu Jungtinių Tautų seimas užgirs Italijos globą Somalijai, tai Ethiopija reikalaus, kad tarptautinis Teismas panaikintų tą nutarimą.

Stebėtinai išliko gyvi pleškančiam nuo kalno buse

Canon City, Colorado.— Kuomet 33 futbolo lošėjai važiavo busu nuo kalno, sugedo stabdžiai (breikiai), ir busas nesulaikomai pleškėjo žemyn 110 mylių per valandą.

Buso greitis, pagaliaus, taip suspaudė orą siauroje Monarch Pass tarpkalnėje, kad jau pats oras stabdė busą, nudardėjusį 5,000 pėdų žemyn. Tuomet šoferis jau galėjo suvaldyt busą, ir visi važiuotojai išliko sveiki.

Adenauer priima Pleveno planą dėl vokiečių armijos

Bonn, Vokietija. — Vakarinės Vokietijos premjeras Adenauer pritaria Francijos premjero Pleveno pasiūlymui dėl vokiečių armijos atgaivinimo ir įjungimo į bendrąją vakarinių kraštų kariuomenę prieš Sovietus.

Pleven siūlė:

Iš pradžios leist sudaryt tiktai vokiečių kuopas ir batalionus su savais oficieriais; paskui duoti leidimus palaipsniui organizuot vokiečių pulkus ir divizijas, taipgi su vokiečiais komandieriais. Bet visi vokiečių kariuomenės junginiai turėtų priklausyt nuo aukščiausios vakarų (amerikonų - anglų) komandos.

Indiana reikalauja išduot jai kukluksą žmožgudį

Minneapolis, Minn.— Indianos valstija reikalauja išduot jai žmogžudį D. C. Stephensoną, buvusį Ku Klux Klano vadą. Jis buvo nuteistas visa amžių kalėti už Magdės Oberholtzer nužudymą, bet pernai, po 25 metų bausmės, tapo paleistas "pasitaisymui." Tad Stephensonas ir pabėgo iš Indianos, kur būtų turėjęs paskirtais laikotarpiais pasirodyti policijai ir pranešinėti, ką jis veikia.

Stephensonas kreipėsi į Minnesotos valstijos teismą, prašydamas neišduot jį sugrąžinimui į Indianą.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Turės savas plytines

KUPIŠKIS, spalio 3 d.—Rajono kolūkiai, pradėdami kolūkių gyvenviečių statybą, steigia nuosavas kalkines ir plytines.

Artimiausiu laiku prasidės plytinės ir kalkinės statybos "Aukštaičių" kolūkyje. Parinktos ir ištirtos vietos plytinių statybai "Pirmūno," "Noriūnų" ir Marytės Melnikaitės vardo kolūkiuose.

★

Lietuvos moterys — vadovauja įmonėms

VILNIUS, lapkr. 7 d.—"Trikotažo" fabrikas yra prieškinis fabrikas respublikoje. Ritmingai dirba jo cechai, sistemingai tobulinamas technologijos procesas. Per 1950 metų 8,5 mėnesio įmonė pagamino daugiau produkcijos, negu per visus pernykščius metus. Gaminiai su "Trikotažo" ženklu laimėjo gerą vartotojų atsiliepimą. Tam fabrikui vadovauja buvusi darbininkė Elena Kršaveckienė.

"Pakaitos" galanterijos fabriko direktorė Vladislava Norkienė — praeityje buvusi eilinė darbininkė. Buvusios lietuvės — darbininkės vadovauja dabar Šiaulių "Rūtos" konditerijos fabrikui, Kauno "Jėgos" trikotažo fabrikui ir daugeliui kitų įmonių.

Kodėl latviai kovoja dėl taikos palaikymo?

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

žusius Pabaltijon, Karlas Marksas. Indulis—latviškos kurų padermės vadas, yra aukštų, humaniškų liaudies idealų, jos laisvės meilės, jos tikėjimo teisingumo triumfu įkūnijimas. Žiūrovai iš spektaklio išeina giliai sujaudinti tragedija, vykstančia viduramžyje. "Mes nenorime, kad visas tas siaubas vėl pasikartotų'—galvoja jie."

ATMINČIAI LIAUDIES POETO STASIO JASILIONIO

Dienraštis Laisvė yra išleidęs dvi knygas žymiojo Amerikos lietuvių liaudies poeto Stasio Jasilionio gražiausių eilių.

BEŠVINTANTIS RYTAS

288 puslapių, kaina $1.00
Išleista 1936 metais

PAVASARIŲ GODOS

256 puslapių, kaina $1.00
Išleista 1948 metais

Įsigykite tas abi knygas ir turėkite savo namuose paminklą savo mylimojo poeto Stasio Jasilionio. Įvertinkit jo brangų triūsą apšvietos srityj.

Už abi knygas kaina tik $1.00

Jei imsite tik vieną knygą, tai kaina 75c. Persiuntimą apmokame. Mokestį prašome prisiųsti kartu su užsakymu.

Ši nuolaida tik trumpam laikui

Užsisakykite tuojau, nes ši nuolaida tik trumpam laikui. Užsakymus siųsdami adresuokite:

LAISVĖ

110-12 Atlantic Ave.,
Richmond Hill 19, N. Y.

JUMS TIKRAI REIKIA ŠIŲ KNYGŲ ĮSIGYKIT JAS TUOJAU

Pirmoji Pagelba Ligoje ir Nelaimėje

Prirengė
DR. JONAS J. KAŠKIAUČIUS

Ši knyga yra jums daktaras namuose, ir štai kodėl: ji pataria, ka daryti isipjovus, nusideginus, apsinuodinus, apsilobus. Kokiais būdais gelbėtis, kai šuo ar katė įkanda; kai pasiutęs šuo įkanda ar gyvatė ikerta kur laukuose.

Ausies diegimas, nosies kraujavimas, akių peršt ėjimas, krislo ikritimas i aki, užspringimas, galvos svaigimas. Kaulo nusilaužimas, niksterėjimas ar išnirimas sanariu, elektra prisitrenkimas ir prisitrenkimas puolant iki praradimo sąmonės: ten patariama, kaip tuoiautinai turi būti orientuojamasi. Nušalimas, saule apsideginimas, užsikrėtimas piktžolėmis, nuo jų įdegimas odos, pūslėjimas, skeldėjimas odos, peršėjimas ir t.p.

Skęstant, prigėrusio gelbėjimas, pasikorusio gelbėjimas.

Tai čia tik keletas iš daugelio toje knygoje išdėstytų nelaimingų atsitikimų. Joje rasite šimtus prietykių ir šimtus nurodymų, kaip gelbėtis sau ir pagelbėti kitiems panašiuose atsitikimuose.

Ši knyga paduoda daug receptų, taip kad be daktaro gali gauti vaistinėje vaistų pirmosios pagalbos reikalui.

Knyga turi 128 puslapius. Kaina $1.00.

Nupiginta kaina 60c.

Kita svarbi knyga yra

Darbininkų Sveikata

Parašė
DR. JONAS J. KAŠKIAUČIUS

Tai knyga, kuri aiškina apie žmogaus kūno sudėtį, apie gyvybės atsiradimą, apie ligas ir nurodo, kaip maitintis, kad pasilaikyti geroje sveikatoje.

Toje pačioje knygoje yra platus Dentisterijos Skyrius,

parašytas

DR. ANTANO PETRIKOS

Ši knyga yra labai svarbi. Ją gerai išstudijavęs, turėsi platų supratimą apie sveikatą ir mokėsi tinkamai užsilaikyti, kad btūi sveiku ir gyventi ilgą amžių.

Knyga iš 640 puslapių. Kaina $3.00.

Virėja

Parašė K. PETRIKIENĖ.
Svarbūs pamokinimai valgių gaminimui

Knyga iš 220 puslapių, su keliais šimtais receptų lietuviškiems ir kitatautiškiems populiariems valgiams gaminti. Yra lentelės, parodančios kiekius mineralų ir vitaminų maisto produktuose, taipgi kepimo-virimo laiką. Išleido Lietuvių Literatūros Draugijos Moterų Komitetas.

Kaina $1.00; nupiginta kaina 75c.

LAISVĖ

110-12 Atlantic Avenue, Richmond Hill 19, N. Y.

Naujosios Anglijos Žinios

Dvi Svarbios Konferencijos

Šį sekmadienį, lapkričio 26, įvyks Lietuvių Literatūros Draugijos 7-tos apskrities metinė konferencija, Bostono apylinkės centre, 318 Broadway, So. Boston, Mass.

Ši konferencija privalo būti skaitlinga delegatais iš visų kuopų. Visos kolonijos privalo tuomi susirūpinti daug rimčiau, negu paprastai.

Lapkričio 26, 11 valandą ryte, visi delegatai privalo būti jau So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubo viršutinėj svetainėje.

★

Antra svarbi konferencija

Gruodžio 3 dieną, taip pat iš ryto, toj pačioj So. bostoniečių svetainėj, yra šaukiama Lietuvių Darb. Susivienijimo 1-mos apskrities metinė konferencija.

Taipgi privalome rūpintis, kad LDS visos kuopos būtų pilnai atstovaujamos. Mūsų organizacijos reikalais turime gyvai rūpintis, kad ji gerai gyvuotų ir klestėtų.

★

Bostonietės Draugės Darbuojasi

Bostonietės draugės aldietės labai gerai daro, kad jos rengia gražų pokilį lapkričio 26 dieną, pavakarėje. Tai bus po LLD konferencijos.

Reiškia, delegatai bei svečiai iš plačios apylinkės, kad kiek ir pavargę bus konferencijos eigoje, tai šitame pažmonyje galės atsikvėpti, — suliaunėti po tos dienos konferencinio rūpesčio ir nervų įtempimo.

Man jau dabar norisi ačiuoti draugėms bostonietėms už jų rūpestingumą. Sakė, kad ir kaina to gražaus pokilio bus labai prieinama. Tai gerai.

★

Petrui Galiniui užuojauta

Aš labai myliu skaityti iš kolonijų korespondencijas. Ir labai smagu skaityti apie veikimą, apie parengimų pasekmes ir tam panašiai. Bet liūdna darosi atradus apie draugų nelaimes bei mirtis.

Skaitant draugo Penkausko korespondenciją iš Lawrence, Mass., "Laisvėje" lapkričio 18 d., radau labai liūdną žinią, būtent, jog draugą Petrą Galinį (Haverhillietį) sunkiai sužeidė iš darbo taksiku važiuojant namo. Tokia žinia mane labai sukrėtė. Draugas Penkauskas rašo, jog yra viltis Petrui išgyti; tai tas biskį mus ramina.

Petras Galinis yra darbštus, malonus žmogus ir labai širdingas darbo žmonėms. Mes visi reiškiame didžiausią užuojautą tau, Petrai, ir tavo mylimai draugei toje baisioje nelaimėje! Visi tavo gerieji draugai didžiai apgailestauja tą įvykį ir širdingai linki tau veikiai išsveikti ir grįžti į tarpą kovojančių už geresnį pasaulį.

★

Norwoodas Triumfuoja

Lapkričio 18 d. norvudiečiai suruošė labai puikų trijų veiksmų perstatymą "Nevykusi Meilė", kurio pelnas skiriamas palaikymui "Gintarų Žemės" pusvalandžio oro bangomis.

Veikalą perstatė Hartfordo gabieji teatrališki artistai. Pats veikalas savo turiniu yra kiek daugiau melodramiška komedija. Sulošta nepaprastai gerai. O jau tų juokų-juokų, kartais išrodė, jog persipildžiusios svetainės ir sienos sutrūks.

Garbė veikalo autorei R. Ulevičiutei ir lošėjams už gražų sulošimą ir norvudiečiam už mokėjimą sutraukti tiek daug publikos, kad vargiai kada toji salė matė daugiau, negu dabar — lapkričio 18 d., 1950 metų.

Dar kartą buvo malonu susitikti Norwoode daug draugų ir draugių iš visur. Ypatingai tuos malonius Hartfordiečius. Teko pasispausti delnais su draugu Murolenko (Buroku veikale) ir kitais. Manau, vietiniai plačiau apie parengimą aprašys, tad aš čia ir baigiu.

Ačiū visiems norvudiečiams už visokį malonumą, o draugams Budrevičiams už puikią nakvynę mums su Blažoniu ir draugams Olgai ir Andriui Zarubams už nuvežimą net į North Station-Boston. Draugai padarė man didelį palengvinimą pasiekti stotį, iš kur mudu su draugu J. Blažoniu pasiėmėm traukinį tiesiai į Lowellį.

Dabar Norwoodo vyrų ansamblis turės koncertą šį šeštadienį, lapkr. 25 d., 7 val. vakare. Bilieto kaina tik 75 c.

Tai bus labai gražus koncertas, nes jame dalyvaus ir Worcesterio Aido choras ir kitos koncertinės jėgos. Tikimasi vėl didelio sambūrio.

J. M. Karsonas.

Los Angeles, Cal.

RETAIL CLERKS LAIMĖJO

Retail Clerks International Association (AFL) lokalas 770 priėjo prie susitarimo su Los Angeles Food Employers Council sveikatos apdraudos plano klausimuose.

Pagal susitarimą 13,000 lokalo narių, kurių šeimos sudaro apie 50,000 žmonių, visi gaus pilną gydytojų patarnavimą ir už $2 vertės vaistu į savaitę ligos atvėjyje. Tuos du dolerius turės mokėti į ligos fondą samdytojai, ir fondas bus tvarkomas unijos ir samdytojų atstovų kartu.

V.

Santa Fe, N. Mex. —Kaliniai sukėlė riaušes. Kalėjimo sargai, mėtydami troškinančias ašarines bombas, numalšino kalinius.

KANADOS ŽINIOS

PASIDAIRIUS APLINKUI

Visa eilė industrijų šaukia, kad stoka darbininkų. Norima importuoti iš Britanijos bent 25,000 darbininkų.

Tuo tarpu valdžia aiškina, kad šiemet bedarbių skaičius žiemos metu nepakils iki pernykščių metų skaičiaus. Girdi, jis gal nebus didesnis kaip 200,000 asmenų.

Kodėl gi toks "trūkumas" darbininkų, jeigu bus net 200 tūkstančių bedarbių?

Atrodo, kad kompanijos myli propagandą.

★

Kanados konservatų lyderis George Drew sako, kad Kanada gali išmaitinti 100,000,000 žmonių.

Išmaitint, gal išmaitintų, bet kur jie gyventų? Esamiems neužtenka butų.

Dabar Kanadoje yra jau beveik 14,000,000 gyventojų. Taigi, jeigu kiekvienas galėtų paimti po 5 naujus gyventojus, tai dar ne visi gautų butą.

Jeigu Kanada įsileistų po 500,000 žmonių per metus, tai ir tokiame atsitikime reikėtų virš 100 metų, iki Kanada turėtų 100,000,000.

★

Tie laikai, kada unijų lyderiai kalbėdavo apie organizavimą neorganizuotų darbininkų, jau praėjo. Jie dabar labai užimti užkariavimu unijų, kuriose vadovybė susideda iš laisvesnių pažiūrų žmonių.

Toronte, Montreale, Vancouveryj ir kituose miestuose jie sušilę dirba, kad pašalinti iš vadovybės kairiuosius.

Montreale jie puola tekstilės darbininkų uniją, Toronte — geso ir kitas, Vancouveryje—civilių tarnautojų uniją.

Vienas dalykas aiškus, tokia ju taktika padarys daugiau kairiųjų. Eiliniai darbininkai vis labiau piktinas tokiu vienybės ardymu.

Kanadietis.

★

Tragiškai žuvo mūsų tautietis

PORT ARTHUR. — Tiktai dabar paaiški, kad du mėnesiai atgal vietinėj anglų spaudoj trumpai paminėto šiurpulingo įvykio šioj apylinkėj aukų tarpe buvo vienas lietuvis.

Tai buvo dar vasaros metas. Brampton kompanijos troku Beardmore apylinkėj du darbininkai buvo vežami į mišką kempę. Privažiavus upę, rado tiltą užtvertą. Troko vairuotojas, palikęs troką su darbininkais kalne, nuėjo pas valdžios žmones, kurie saugojo miškus nuo gaisrų, gauti leidimą atidaryti kelią. Veržtuvams atsiliuosavus (o gal jie nebuvo įveržti), trokas pradėjo ristis į pakalnę ir atsidūrė upėj. Sėdėjusieji troke nespėjo iššokti. Vieną išgelbėjo kiti žmonės, o kitas nuskendo ar užmušė jį upės srovė. Jį atrado gan toli—net už dviejų savaičių.

Paaiški, kad juomi yra lietuvis, kuris mūsų apylinkėj buvo vadinamas Albertu Andriuška. Kompanijos raštinėje jis įrašytas kaip Albert Andrius. Taip pat ir provincialės policijos knygose. Jo pilna pavardė galėjo būti Andriuškevičius . Visur pažymėtas esant 49 metų amžiaus. Kompanijos rekorduose yra dar pastaba, kad atsitikime nelaimės juomi turi rūpintis Jurgis Pūras, gyvenantis šioj apylinkėj.

Išrodo, kad tas pats, kurį mes pažinojom, su kuriuo kartu gyvenom ir kurį vadinom Albertu Andriuška.

Tauragiškis, atvykęs į Kanadą prieš 1930 metus. Berods, čikagoje randasi jo sesuo.

Jis gyveno kukliai, nuolatos dirbo. Manoma, kad turėjo ir sutaupų. Suinteresuoti asmenys galėtų dar daugiau sužinoti pas vietinę LLD kuopą.

F. Tumėnas.

Norwood, Mass.

Bus tolimų svečių

Tolimų svečių turėsim Norwoodo Vyrų Grupės koncerte, kuris atsibus lapkričio 25 dieną.

K. Maziliauskas iš Bayonne, N. J., atvyks pamatyti Massachusetts geriausias dainos-muzikos jėgas. K. Maziliauskas yra 25 met. atgal gyvenęs Norwoode ir yra buvęs Norwoodo choro narių - dainininku. Jis nori pasimatyti su visais buvusiais pažįstamais.

Tad visi Norwoodo ir apylinkės lietuviai 25 d. lapkričio važiuokit į Norwoodą. Programą pildys Worcesterio, Norwoodo ir Montellos dainininkai. Norwoodo Vyrų Grupė jūsų visų lauks ir visus gražiai priims.

Po įvairaus ir didelio programo bus šokiai. Orkestra iš Brocktono.

Dainos-Muzikos Mylėtojas.

Naktinės sanatorijos darbininkams

KAUNAS, lapkr. 7 d. — Nemuno krante, gražioje vietovėje, pastatytas Kauno "Inkaro" gumos-avalynės fabriko darbininkams, technikams, meistrams skirtos naktinės sanatorijos pastatas. Čionai reikalingi pastiprinti savo sveikatą darbuotojai, baigę darbo dieną, atvažiuoja ilsėtis su profsąjunginės organizacijos atilsinėmis.

Išlaidas, susijusias su besilsinčių naktinėje sanatorijoje išlaikymu, apmoka fabriko profsąjunginė organizacija.

Per vienerius jos gyvavimo metus sanatorijoje ilsėjosi daugiau kaip 300 fabriko darbininkų ir tarnautojų. Jų pailsiui profsąjunginė organizacija išleido daugiau kaip 100 tūkstančių rublių.

Dabar baigiama įrengti antrąją fabriko naktinę sanatoriją.

New Jersey Žinios

JERSEY CITY

Šiais metais valdininkų rinkimui kampanija buvo gana trukšminga. Distrikte 13-tame kandidatavo net 3 kandidatai — demokratas, republikonas ir bepartyvis. A. D. Simanskis kandidatavo ant demokratų tikieto. Jis yra karuomenės oficierium ir šiuo laiku randasi Korėjoj. Tad jo moteris vedė agitaciją už savo vyro išrinkimą. Simanskis gavo 55,018 balsų ir tapo išrinktas. E. S. Binkowski kandidatavo republikonų tikietu. Jis visur atsirekomendavo, kad kovosiąs komunistus ir komunistų ar jų pritarėjų neprašo už jį balsuoti. Jis gavo 11,117 balsų mažiau už Simanskį. Reiškia, tas Binkowskio čirpimas prieš komunistus jam negelbėjo.

Žymėtina, kad Hudson County į Freeholder urėdą kandidatavo ant komunistų tikieto James Evans ir David White.

Prieš rinkimus, spalio 27 d., miesto majoras su komisijonieriais paskelbė patvarkymą pagal McCarrano aktą, kad visi komunistai ar jiems pritarianti privalo užsiregistruoti miesto raštinėj. Iki šiol dar nė vienas neužsiregistravo, o komunistų kandidatai James Evans gavo 1,355 balsus ir David White — 1,338 balsus. Ar tai ne nervų gadinimas reakcijonieriams?

Komisijonierius J. F. Murray pareiškė, kad bus dedamos pastangos suregistruoti komunistus, o kurie neužsiregistruos, tai be jokių ceremonijų bus sugrūsti kalėjiman. Ant rytojaus po šio pagrąsinimo pasipylė po visą miestą kortelės su antgalviu "Passport." Kortelėse pažymėta:

"Su šiuo pasportu gali gyventi ir važinėti po Jersey City miestą, bet neturi teisės kalbėti, protauti, skaityti literatūrą ar remti partiją, kurios miesto valdininkai neužgiria.

"Visi kiti privalo užsiregistruoti pagal miesto valdininkų istatymą, padarytą spalio 27 d., 1950 metais." Pasirašo **John Doe,** o antspauda—Hitlerio svastika.

Ar tai vėl ne ardymas nervų reakcijonieriams?

★

EDGEWATER

Lapkričio 6 d. valstijos aukščiausias teismas pripažino Fordo kompanijos darbininkams $250,000 atlyginimo iš bedarbių fondo. Mat, praeitais metais, kai Detroit, Mich., Fordo darbininkai streikavo, tai dėl tos priežasties Edgewater ir Metuchen, N. J., Fordo dirbtuvės užsidarė ir atleido darbininkus nuo darbo, nes negavo iš Detroito reikmenų subudavojimams automobilių .

Šiose dirbtuvėse darbininkai nebuvo paskelbę streiko ir atleisti iš darbo pareikalavo iš bedarbių fondo jiems priklausomos pašalpos. Darbdaviai pasiskubino painformuoti valdiškus pareigūnus, kad darbininkai neteko darbo dėl šioje industrijoje streiko ir dėl priklausymo tai pačiai CIO unijai skaitomi streikieriais, o streikieriams iš valdžios fondo pašalpos nemokama.

Unija kreipėsi į pavieto teismą, bet čia bylą pralaimėjo. Tada buvo kreiptasi į valstijos aukščiausiąjį teismą ir bylą laimėjo. Virš 4,000 darbininkų lapkričio 17 d. gavo atmokėti iš bedarbių fondo atlyginimą už sugaištą laiką.

★

Šio miestelio gyventojai smarkiai darbuojasi, kad vadinamas Fort Lee feras, kuris suojantis skersai Hudson upę, tarpe Edgewater ir New Yorko, būtų palaikomas ir toliau. Mat, ferų savininkai pranešė, kad su gruodžio 16 diena kursavimas minėtų ferų bus sustabdytas, nes kompanija iš kursavimo neturi pelno. Dėl to 3,000 šio miestelio gyventojų pasirašė peticiją, reikalaudami, kad New Yorko Port Authority perimtų šį ferų biznį, nes nekursuojant ferams būtų didelis neparankumas susisiekti šio miestelio gyventojams su New Yorku ir antraip.

Lapkričio 15 d. buvo atlaikytas susirinkimas Edgewaterio delegacijos su Port Authority viršylomis ir įteikta peticija. Port Authority viršininkai įrodinėjo,, kad būtų nepraktiška perimti tokį biznį, kuris ne pelną, bet deficitą duoda, ir kas tą deficitą padengs? Viena edgewaterietė moteris tiems P. A. viršyloms atkirto:

—O iš kur tuos bilionus dolerių gauna Marshallo planas šelpimui užsienyje fašistinių valdžių?

Susirinkusieji smarkiai delnais paplojo tai moteriai už teisingą pastabą.

Kaip šis klausimas užsibaigs, dar reikia palaukti. Bet labai mažai yra vilties, kad ferų kursavimas bus palaikomas.

★

RIDGEFIELD PARK

Continental Paper Co. darbininkai, priklausą CIO unijai, pagal patvarkymą National Labor Relations Board, turėjo balsuoti, kuriai unijai didžiuma darbininkų nori priklausyti—CIO ar AFL. Mat, Continental Paper Co. turi čia dvi popierio išdirbimui dirbtuves, viena vadinama Alford Cartons Plant, kurios darbininkai priklauso AFL unijai, o Continental Paper Co. darbininkai priklauso CIO unijai.

Nors dirbtuvės arti viena kitos, bet kai praeitais metais CIO lokalas buvo išėjęs streikan, tai AFL lokalas dirbo. Tas darbininkuose pasiskirstymas buvo didelė nauda kompanijai. Tad prieš šiuos balsavimus pats kompanijos prezidentas W. J. Alford viešai agitavo darbininkus balsuot už AFL. Balsavimai buvo atlikti priežiūroje NLRB. Laimėjo CIO unija 4 prieš 1.

Nepavykus taip, kaip darbdaviai norėjo, pagrąsinta CIO unijai, kad kompanija kreipsis į teismą, reikalaudama miliono dolerių iš unijos atlyginimo už padarytą nuostolį praeitame streike. Unijistai dėl šio grąsinimo nesibaimina. Darbininkų vienybėje glūdi stipriausia atspara prieš išnaudotojus fabrikantus.

★

CLIFFSIDE

Vietos katalikiški vyčiai (Knights of Columbus) bando atgaivinti senovinę katalikiškų kryžiokų inkviziciją. Talkon kviečia visus vyčius, katalikiškus karo veteranų skyrius ir katalikų jaunuolių organizaciją (Catholic Youth Organization) narius. Kovosią ne vien prieš pažangą ir laisvamaniją, bet labiausia prieš "nedorą" literatūrą.

Kun. Manz pareiškė, kad ant standų parduodamos knygos ir magazinai skiepina skaitytojui pagonizmą ir lytinį ištvirkimą, o ne krikščionybę. Tas prabaščius sako, kad dabar bus visur steigiami šventojo vardo (Holy name) knygynai ir tik iš čia bus galima pasisemti grynos katalikiškos apšvietos.

Tai matot, kaip reakcijos siutime įsidrąsino tie tamsos apuokai. Religiškas fanatizmas ir reakcijonizmas yra civilizacijos ir žmonių laisvės didžiausias priešas.

Charles.

CHICAGOS ŽINIOS

CIO 12-ta Konvencija Su Mažiau Narių

Lapkr. 20 d. Palmer House prasidėjo CIO 12-ta Konvencija. Išvakarėje jos, 43 asmenų pildomoji taryba, susirinkus Congress Hotely, pasižadėjo remti CIO Communication Workers of America, kurie streikuoja prieš Western Electric Co. Philip Murray, prezidentas CIO, pranešė apie pildomos tarybos nuosprendį.

Ši CIO konvencija primena, kad 1935 m., lapkričio 10, Atlantic City buvo įkurtas Komitetas Industrinių Organizacijų (CIO). Vyriausiais kūrėjais buvo John L. Lewis, Sidney Hillman ir Charles P. Howard (zecerių unijos), bet šiandien Hillman ir Howard yra mirę, o John Lewis nepriklauso CIO.

Kairiosios ir kovingos unijos pernai išmestos dėl jų kovingumo už eilinių narių reikalus, prieš Trumano Doktriną ir Marshalo planą.

Kai CIO organizavosi, Amerikos darbininkai daug vilčių naujon organizacijon dėjo. Bet po 15-kos metų blogi dalykai CIO eilėse matosi: organizacija pateko į rankas raudonbaubių, kooperuoja su reakcija, persekioja visus taikos šalininkus ir puola progresyvius darbininkus.

Ponas Murray tiešiojosi Chicagos didlapių korespondentams, kad jis jau nežino tokios problemos, kaip komunistai. Visgi jis turėjo prisipažinti, kad tik dalis narių atgauta iš išmestų 11-kos kairiųjų unijų. Reiškia CIO nuo 11-tos konvencijos apie virš puse miliono nariais sumažėjus.

Prieš dešimt metų CIO buvo kovinga, gaivi, darbininkų reikalus ginanti organizacija, dabar yra tą visą praradus, kuomet jos viršininkai persekioja kovinguosius unijistus.

Reikia tikėti, kad vėliau ar anksčiau eiliniai nariai, kasdieninių kovų eisenoje už duoną ir druską pažinę, kas jų vadai yra, apsivalys nuo jų ir CIO unijos ateityje sulos savo istorinę rolę Amerikos darbininkų judėjime.

Išmestas.

★

Teisėjas Sweigert Įsakė Paliuosuot James MacKay

Federalis teisėjas Luther Sweigert įsakė paliuosuoti James MacKay, kuris buvo areštuotas spalio 24 d. staigioje ablavoje Justicijos Departmento.

MacKay gimęs Kanadoj iš škotų tėvų ir gyvena Amerikoje nuo 1923 m. MacKay žmona ir duktė Amerikos pilietės.

Pearl Hart, vyriausia patarėja Vidurvakarų Komiteto Gynimui Sveturgimių, buvo gynėja Hammond, Ind., teisme prie teisėjo Sweigert.

Tuom pat laiku, skelbia Sveturgimių Gynimo Komitetas, kad Vincent Andrulio byla lapkr. 14 d. baigta po valdžios ir gynimo pusės liudijimų.

"Jokio priparodymo Imigracijos Skyrius neparodė, kad Andrulis būtų prasižengęs prieš miesto, valstijos ar JAV valdžią," — pabrėžiama raporte. Ir toliaus pridedama, kad "valdžios puolimas yra atkreiptas prieš "Vilnį" ir ginčas veriasi, kad "Vilnis" yra komunistų kontroliuojamas laikraštis ir todėl Andrulis, yra komunistas ir turi būti išdeportuotas."

Vincent Andrulis, Vilnies štabo narys pirmu kartu buvo areštuotas gruodžio 6 d., 1949 m., deportacijai. Jis išgyvenęs 39 metus šioje šalyje ir tėvas dviejų dukrų, gimusių Amerikoje.

V.

Columbia, Kentucky. — Šio miesto mokyklų superintendentas H. R. Kirk nušovė savo žmoną ir pats nusišovė.

SKELBKITĖS LAISVĖJE

GEROS ŽINIOS APIE ŽILUS PLAUKUS

Jei jūsų plaukai yra žili, jūs pradžiugsite sužinoję, kad naujas prirengimas, vadinamas **NUVIDA** yra išleistas, kuris stebūklingai prašalina plaukų žilumą paprastu įtrinimu į plaukus mažo kiekio jo kartą per dieną. Jums tereikia jo naudoti tiktai iki pageidaujama spalva atsiranda. Naudotojai yra nustebinami šiuom nauju, lengvu būdu, atgavimui naturalių, jaunai išrodančių plaukų. Yra taip sutvarkyta, kad jūs galite gauti kiekį šio pyikiausio prirengimo paprastai prisiųsdami TRYSAN CO. Dept. 408, Box 226, Peekskill, N. Y., iškirpę ir įrašę vardą ir antrašą žemiau nurodomoje vietoje. Nesiųskite pinigų, tik užsimokėkite laiškanešiui $2.50, priskaitant persiuntimą, kai ateis. Bet veikite dabar, iki jis gaunamas.

Name.....
Address.....
City.....
(adv.)

Tel. AV. 2-4028
DR. JOHN REPSHIS
(REPSYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir šventadieniais: nuo 10 iki 12 ryto.
495 Columbia Rd.
DORCHESTER, MASS.

RANDAVOJIMAI

JERSEY CITY, N. J.
Pasirandavoja kambariai — po du, tris, keturis ar daugiau. Su šiluma ir kitais vėliausiais įtaisymais. Prašome kreiptis pas: J. Witkevich, 72 Ocean Ave., Jersey City, N. J.
(223-227)

Matthew A. BUYUS
(Buyauskas)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Tel. Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

LKM pamokos įvyks gruodžio 2-rą

Lietuvių Kalbos Mokyklėlės kai kurios pamokos vykdomos jau nuo seniau. Tačiau pati pagrindinė jos dalis — mokymasis kalbos ir rašybos nebuvo vykdoma, nes mokyklėlė neturėjo pastovaus mokytojo. Dabar mokytojai jau gauti. Vienas teiks pamokas mažiukams, tiktai pradedantiems lietuviškai mokytis, o kitas jau šiek tiek pramokusiems.

Pilnaveiksmė klasė įvyks gruodžio 2-ros popietį, sekamoje pamokų eigoje:

3 iki 4 kalbos.
4 iki 5 šokių.
5 iki 6 vaidybos.

Gruodžio 2-ros popietį skaitys jaunukų vaidybai parašytą veikaliuką ir , jei bus užgirtas, tuojau imsis mokytis ir pasiskirs dieną jo pastatymui.

Veikaliuko sumokyme pasižadėjo darbuotis Jonas Juška. Šokių tebemoko jau gerai pažįstama ir mokinių mylima mokytoja Ruth Bell.

Pageidaujama daugiau mokinių viesiems skyriams. Ir prašo, kad visi jau užsirašiusieji ir ketinantieji pradėti lankyti mokyklėlės bile kurį skyrių, pradėtų tuojau, ne vėliau gruodžio (Dec.) 2-ros. Taip bus geriau patiems mokiniams, mokytojams ir visos mokyklėlės progresui. **Rep.**

Atvyksta V. Andrulis

Švenčių proga Didžiajame New Yorke lankosi Vincas Andrulis ir, regis, dar kas nors iš Chicagos.

Andrulis atvyko dalyvauti Amerikinio Sveturgimiams Ginti Komiteto visašališkoje konferencijoje, kuri įvyks gale ateinančios savaitės (gruodžio 2 ir 3 dienomis), New Yorke.

Primintina visiems delegatams ir svečiams, dalyvaujantiems konferencijos bankiete, kad tikietai bankietui privalo būti užsisakyti ne vėliau lapkričio 28-tos. Prašome užsisakyti lietuvių komitete.

Liet. Komiteto Sekr.

Siuvėjų Dėmesiui

Š. m. lapkričio (Nov.) 29 d. įvyksta svarbus mėnesinis Lietuvių Siuvėjų 54 skyriaus narių extra susirinkimas.

Susirinkime bus statomi kandidatai į mūsų skyriaus valdybos rinkimus, kurie įvyks šlaptu balsavimu, gruodžio mėn.

Susirinkimas įvyks 7:30 v. vak. unijos namuose, 11-27 Arion Pl. B'klyn, N. Y.

Skyriaus nariai turi su savim atsinešti social security ir unijos korteles.

Raginame skyriaus narius kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Liet. Siuvėjų 54 sk.
Pild. Taryba.
(226-227)

Kas nors New Yorke buvo "pasiskolinęs" autobusą pasivažinėti. Paliktas pastatytu ties garažu prie Lexington Ave. ir 100th St., busas buvo atrastas paliktu prie 149th St. ir Wales Ave., Bronxe.

Juokingiausia šiemet Komedija! Ji patiks visai jūsų šeimai!
"THE
JACKPOT"
žvaigždžiuoja
JAMES STEWART
BARBARA HALE
Scenoje:
The Philharmonic Piano Quartet! Harold Barnes, Jordan Bently ir Paul Remos ir jo Toy Boys, ir dar puikus Vaidinimas ant Ledo.
ROXY 7th Avenue ir 50th St.

Atvykite pasilinksminti savo kultūrinio centro bankiete

Lietuvių Namo Bendrovės šėrininkų suvažiavimas ir po jo metinis bankietas įvyks jau šeštadienį (šiandien), lapkričio 25-tą, Liberty Auditorijoje, kampas Atlantic Ave. ir 110th St., Richmond Hill, N. Y.

Suvažiavimo pradžia 1 val. Šėrininkai ir draugijų išrinkti atstovai prašomi atvykti laiku. Vieno popiečio laiko suvažiavimui nedaug, o reikalų apsvarstyti daug. Sprendimuose dalyvauja tik šėrininkai ir šėrininkų įgalintieji asmenys su "proxies."

Bankietas 7 val. Bankieto tikietas $2.50. Vakarienei bus pačių gaspadinių namie darytos dešros, kalakutiena ir visi kiti priedai, kokie gaunami bankietuose.

Bankietan kviečiami visi šėrininkai ir prieteliai su savo šeimomis ir draugais.

Iki pasimatymo bankiete!

Baisi traukinio nelaimė švenčių išvakaryje

Mažiausia 75 asmenys tapo vietoje užmušti ir bent 100 pavojingai sužeisti, kaip sakė pirmieji pranešimai, tuojau po įvykio nelaimės su išeinančiais iš New Yorko miesto Long Island Rail Road traukiniais.

Šimtai kitų žmonių buvo aptrankyti, apibraižyti ir persigandę. Nelaimės metu dviejuose traukiniuose apskaičiuojama buvus apie 2,100 iki 2,300 žmonių.

Menama, kad šioji nelaimė būsianti didžiausia traukinių nelaimė ne vien tiktai tos kompanijos linijose, bet ir visoje valstybėje.

Pirmasis nelaimės traukinys No. 780 buvo išėjęs iš Pennsylvania stoties 6:09 vakaro, trečiadienį, lapkr. 22 d., keliauti į Hempstead. Keturiomis minutėmis po to išėjo traukinys No. 174, keliauti į Babylon. Pirmojo traukinio motormanas William Murphy sako, kad jis savo traukinį buvo sulėtinęs prie signalo, tuomet užsikirto stabdžiai ir traukinys sustojo visai. Antrasis, atrodo, zujęs visais garais, smogė į sustojusiojo užpakalį.

Suaižėjusio nuo smūgio plieno iešmai raižė per vagonus, kaip peiliai per duoną. Sekundą užviešpatavo tyla, o tuomet pasigirdo klyksmai, vaitojimai, šaukimasis pagalbos pritrenktųjų, pervertųjų, bet dar gyvų žmonių.

Sunku pasakyti, kiek dar baisesnė būtų galėjusi tapti ši nelaimė, jeigu būtų iškilęs gaisras. Laimė, šį kartą ugnies nebuvo.

Paduota signalas į visą miestą, šaukiantis pagalbos. Queens mobilizavo visus savo ambulansus. Pašaukti ir iš kitų miesto apskričių. Pradėjo atvykti gelbėtojų būriai su pajėga varomais pjūklais, acetyleniniais degintuvais, švyturiais, neštuvais, raiščiais.

Kai kurie apylinkės žmonės pavartojo savo auto vežti sužeistiesiems. Netoli nelaimės vietos esamieji Mr. ir Mrs. William Staker'iu namai 8479 126th St., Kew Gardens, buvo panaudoti neparastos pagalbos stotimi. Ten apžiūrėjo apie 30 sužeistųjų.

Gelbėjimas sužeistųjų traukinio nelaimėje, sako Queens General Hospital daktaras Ruthberg, teikė išbandymą mūsų civilinių gynybos būrių.

"Mes per savaites praktikavomės kaip tik tokiam netikėtumui, tik dabar pamatėme, kad mūsų mašinerija veikia puikiai." Anot reporterių, daktaras sakęs, jog ir "karas negalėtų būti blogiau."

Netenka abejoti, kad minėtas ir kiti daktarai stengėsi kuo geriausia gelbėti sužeistuosius. Daleistina, kad gelbėjimo aparatas veikė puikiai. Tačiau žinoma, jog už šešių valandų po nelaimės dar daug sužeistų ir mirusių tebebuvo neištraukti iš laužu paverstų traukinio vagonų. Tad palyginimas, kad ir "karas negalėtų būti blogiau" buvo keno nors bereikalingas, neapgalvotas ar tikslus drąsinimas karo laukti.

Čia buvo įvykusi nelaimė tiktai su keliais vagonais. Niekas iš gelbėtojų nebuvo sužalotas. Niekam nebuvo užgriūti keliai, nesunaikintos ligoninės, įrankių ir vaistų sandėliai. Iš viso miesto buvo pašaukti ir galėjo greit pribūti gelbėtojai. Vienok tūli sužeistieji po kelias valandas išbuvo neišgelbėti.

Toji žiauri nelaimė, tai tik šešėlis tų baisybių, kurios galėtų užkristi ant miesto, jo žmonių, jeigu daleistume šalį įtraukti į karą ir savo nuostabų, mylimą miestą padaryti taikykliu bomboms. Kiekvienas padorus žmogus turėtų dėti visas pastangas neprileisti prie tokio žiauraus, beprotiško žmonių naikinimo, kokį atneša karas.

Ši buvo jau antroji tos kompanijos traukinių nelaimė šiais metais. Pirmesnėje, įvykusioje vasario 17-tą, ties Rockville Centre, buvo užmušti 29 žmonės. Keli mirė vėliau. **Rep.**

Walter Pidgeon, Greer Garson ir Leo Genn filmoje "The Miniver Story."

Tammanė niaujasi už galią ir dolerius

Tammanės dabartinis lyderis De Sapio ir jo pritarėjai bandė susišaukti Tammanės (demokratų partijos vykdančiojo komiteto) posėdį. De Sapio nori liktis Tammanės lyderiu ir gauti rinkimų komisijonieriaus tarnybą, su $12,000 algos metams.

Tačiau prieš tai sukilo ta dalis Tammanės, kuri rinkimuose rėmė Impellitterį ir laimėjo. Kaipo laimėtojai, jie nemato, dėl ko jie turėtų imti užpakalinę sėdynę ir mažiau dolerių. Jie teismo keliu pareikalavo Tammanei uždrausti tą mitingą ir jie laikinai laimėjo. Teisėjas Cohalan uždraudė vykdyti Tammanės mitingą praėjusį pirmadienį.

Uždraudimą jisai pamatavo tuomi (ir, kaip atrodo, teisingai), kad Cooper Union salė per maža viso komiteto susirinkimui, kaip tai argumentavo Impellitterio šalininkas Blaikie. Toje salėje, sakė jis, telpa tiktai 1,500 publikos, o komiteto narių yra 11,985.

De Sapio ir šalininkai šaukia kitą susirinkimą lapkričio 27-tą, Manhattan Center. Atrodytų, jog ir ta salė nepatenkina, jeigu visi norėtų dalyvauti. Reikiant kam nors liktis už durų, paprastai, liekasi už durų tie, kurie priešingi esantiems galioje. Joje dabar tebėra Impellitterio priešai.

Memorial Center, 444 E. 68th St., New Yorke, išstatyti parodai sergančiųjų vėžiu ir gretimomis ligomis meno kūrinėliai. Tuomi bandoma parodyti žmogui mėgiamojo užsiėmimo vertybę gydyme ligonių.

Moran, Wyoming. —Kalnan sudužo religinės misijos lėktuvas. Turbūt, žuvo 21 asmuo.

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gerai Patyrę Barberiai

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys — už griežtai žemas kainas.
Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, PH. G.
Tel. EV. 7-6233

Gelžkelio nelaimėje mirusių jau 77, sužeistų 332.

Paskiausios žinios sako, jog ir tarp sužeistųjų dar randasi bent 10 taip pavojingoje padėtyje, kad jie "gal būt mirs."

Pirmesnėje didžioje tos pat firmos gelžkelių nelaimėje, įvykusioje vasario 12-tą, staiga užmuštų buvo 29, paskiau mirė keturi, viso buvo žuvę 33 žmonės.

Dėl pirmosios nelaimės bylos tebesitęsia. Išlikusysis gyvu nelaimės traukinio motormanas buvo teistas, bet išteisintas. Jis įtikino teisėjus, kad jis pirm pat nelaimės buvo prisvaigęs, nepamatė signalų, tad dėl nelaimės nebuvęs kaltas.

Šioje nelaimėje žuvo 71 vyras ir 6 moterys. Kaip mirtis įvykdė tokį keistą pasirinkimą? Menama, jog dėl to, kad pirmasis ir paskutinis vagonas yra rūkoriams. Tie vagonai tapo suaižyti. Tarpe užmuštųjų vietoje buvo ir paskutinio traukinio motormanas Benjamin Pokorny, 55 metų.

Įsakė tyrinėti L. I. gelžkelio nelaimę

Išgirdęs apie miesto ribose įvykusią Long Island Rail Road gelžkelio nelaimę, majoras Impellitteri nutraukė savo atostogą, parskrido pats asmeniškai dalyvauti tyrinėtojų posėdyje. Tyrinėtojus jis paskyrė tebebūdamas atostogose.

Buvęs atlankyti nelaimės vietą vykdantysis majoro pavaduotojas laike majoro nebuvimo namie, Joseph Sharkey, pareiškė, kad atsakinguosius reikia atatinkamai nubausti ir kad linijos turėtų būti perimtos į visuomenės rankas.

Parskrido ir gubernatorius Dewey. Jisai taipgi paskyrė tyrinėtojus ir sušaukė posėdį.

Dar 2 asmenys įtarti dalyviais suokalbio prieš prezidentą

Slaptosios policijos agentai New Yorke suėmė dar du portorikiečius. Pranešimuose nesakoma, ar jie jau žinomi kaipo dalyviai suokalbio nušauti prezidentą Trumaną, ar tik "žuvaujama," su mintimi, kad gal pataikys tokių atrasti.

Išlikusysis gyvu vienas šovėjų, Collazo, buvo sakęs, kad tiktai jis ir nušautasis Torresola buvę susitarę tą teroristinį aktą įvykdyti. Kad niekas kitas nesąs atsakomingu. Tačiau abiejų šovėjų žmonos tebelaikomos kalėjime, o dabar suimti du svetimi asmenys.

Suimtieji, Julio Pinto Gandia ir Juan Bernardo Lebron, vienas yra dabartinis vietinės Nacijonalistų Partijos kuopos prezidentas, o antrasis buvęs vietinės kuopos prezidentu. Tai partija, kurios nariais, sakoma, buvo Collazo ir Torresola.

New Yorko centralinė biblioteka pradėjo kampaniją sukelti $400,000 įstaigai išlaikyti per metus. Miestas, sako vedėjai, užmoka tiktai pastato pataisų darbus, o viskas kita turi būti sukelta aukomis.

SKELBKITĖS LAISVĖJE

REIKALAVIMAI
Reikalingas Superio pagelbininkas. Nėra reikalo, kad būtų patyręs, galės išmokti ant vietos. Darbas nuolatinis. Dėl algos susitarsime. Kreipkitės pas: Jonas Liutauta, 1325 Union St., Brooklyn, N. Y.
(224-229)

REAL ESTATE
Sekami namai parsiduoda per
Orman & Michelson
REAL ESTATE — INSURANCE
★ RICHMOND HILL — Du dviejų šeimų mūriniai namai kartu pastatyti arti prie Jamaica Avenue. Abu namai turi po penkis kambarius ant pirmo aukšto ir šešis ant antro — viso keturi apartmentai. Visi apartmentai turi atskiras garines šildymo sistemas. Lotas 50x100. Vienas šešių kambarių apartmentas bus tuščias naujam savininkui. Namai atsieina po mažiau kai po $8,000 kiekvienam. Abu parsiduoda kartu už $15,750 Rekia įnešti apie $8,000.
★ RICHMOND HILL — Dviejų šeimų atskiras medinis namas su garadžiu. Keturių kambarių apartmentas ant pirmo floro bus tuščias. Aliejaus šildymo sistema. Lotas 25x100. Savininkė prašo $11,900. Veikiausiai dar nusileistų.
● Namų Savininkams: Kai jums reikia išimti apdrauda arba kai reikia atnaujinti savo insurance policies, kreipkitės pas mus. Gausite geriausį patarnavimą už žemiausią kainą.
Dėl daugiau informacijų kreipkitės pas
Orman & Michelson
111-15 Jamaica Ave., Richmond Hill
Telefonai:
VIrginia 9-0842 arba VIrginia 7-4111

REPUBLIC BAR & GRILL
Savininkas
IGNAS SUTKUS
Patogi vieta pasišnekučiuoti, užkąsti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto
LIKERIO, VYNO ar ALAUS
Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų
492 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Hooper Street.
TELEVISION
Telefonas
EVergreen 4-8969

Help Wanted Agcy Tel. Plaza 7-2896

HELP WANTED—FEMALE

Mergina-moteris; duosime gerus namus vieton algos. Guolis vietoje; nuvesti vaikus į mokyklą.
ES. 2-9418. (224-226)

Namų tvarkytoja — pagelbėti prie dviejų vaikučių, amžiaus 3-9 m.; mažas apartmentas. Guolis vietoje. Puiki alga; norime gerą moteriškę.
AP. 7-7257. (224-226)

Namų darbininkė. Nuo 10 iki po pietų. Yra kūdikis, reikės prižiūrėti per du vakarus. Paliūdijimai. Gera alga. TW. 7-8045. (222-227)

Namų darbininkė — suprantanti darbą, atskiras kambarys ir maudynė, 2 vaikai, mažas namas, smagi aplinka, paliūdijimas. Lynbrook 9-1534 W. (226-8)

Reikalingos namų darbininkės, aukštos algos, daug vietų—Alberts Employ. Agency, 846 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y. IN 2-4150. Brighton traukiniu iki Church Ave. stoties. Caton išėjimas.
(226-7)

Trafiko teismas, tai aukso mainos New Yorke. Praėjusį trečiadienį per pusę dienos trys teisėjai prakaitavo, išklausė bylas 4,175 "griešninkų" ir "uždirbo" teismų iždui nuo jų paimtomis pabaudomis $15,226.

WALTER DANIELS
(Danilevičius)
Vaikų Rūbų Išdirbėjas
277 NASSAU AVENUE,
BROOKLYN, N. Y.
(Greenpoint)
Telefonas Evergreen 7-2675
Vaikams koutus ir siutus siuvame ant užsakymų ir parduodame gatavus. Padarome tikrai kostumerskai, gera materija ir garantuotas darbas.
Saizai nuo 5 iki 16.
Stebinančiai žemos kainos.

RANDAVOJIMAI
Pasirandavoja pavieniai fornišiuoti kambariai. $5.00 į savaitę su priežiūra. Dėl daugiau informacijų skambinkite: EV. 8-1805, arba kreipkitės: 38 Grand St., Brooklyn, N. Y. (223-227)
Pasirandavoja fornišiuotas kambarys vienam vyrui. Šiltas vanduo ir garu šildomas. Dėl daugiau informacijų, kreipkitės pas: R. Yacinienę, 105 So. 3rd Street, Brooklyn, N. Y.
(224-226)

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

EGZAMINUOJAM AKIS
RASOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME
AKINIUS
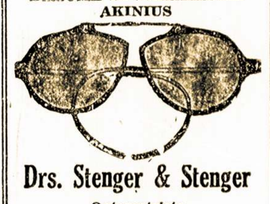
Drs. Stenger & Stenger
Optometristy
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

Dr. M. Maisel
Staigios ir Įsisenėjusios Vyrų ir Moterų Ligos
Odos Ligos, Bendras Nusilpimas, Inkstai ir Pūslė, Reumatizmas.
Kraujo ir Slapumo Tyrimas.
Ištyrimas $3.00.
107 East 17th Street,
(arti 4th Ave.—Union Square)
New York City.
VALANDOS:
Kasdien 10:00—1:00, 4:00—7:00.
Sekmad. 11:00 A. M. iki 1:00 P. M.

Petras Kapiskas
PALAIKO
Bar & Grill
DEGTINĖS, VYNAI
IR ALUS
32 TEN EYCK STREET
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-8174

JOSEPH BALTAITIS
BAR & GRILL
518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Geri Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms
Telefonas
EVergreen 4-9407
TELEVISION
SHUFFLE BOARD